

OBSAH

Úvodník Úvodní slovo	3
Rozhovor R.D. Michal Podzimek, soudní vikář: Jak funguje diecézní soud	4
Představujeme farnost Horní Police	8
Církevní stavby v diecézi S Radkem Rejškem za zvony kostelů litoměřické diecéze: zvon kostela Nanebevzetí Panny Marie v Postoloprtech	11
Duchovní slovo P. Pavel Maria Mayer OP: Růženec za mír a rodiny	19
Osobnost Martin Flosman: Salesiáni a vojáci, 3. díl, ppor. duch. ThDr. Emil Škurka SDB	12
Zprávy Krátké zprávy z diecéze	14
Napsali jste Příspěvky čtenářů Historické kalendárium	16 17
Charita Oblastní charita Rumburk	20
Pozvánky Pozvánky	22
Fotogalerie Evangelizační akce lovosické farnosti	23

Fotografie na titulní straně časopisu: Jaroslav Veselka

Fotografie bez uvedení autora Jana Michálková a Miroslav Zelenka

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
20. ročník • 7. číslo • 20 Kč

Vzpomínka na setkání se Svatým otcem Janem Pavlem II.

Milí čtenáři našeho diecézního časopisu Zdislava, srdečně vás zdravím!

V letošním roce uplynulo deset let od úmrtí papeže sv. Jana Pavla II. a rok od jeho svatořečení. Tato okolnost ve mně vyvolává znovu vzpomínky na moji první pouť do Říma a osobní setkání se Svatým otcem. Jako mladý kap-

lan jsem začátkem července roku 1995 jel na pouť do Říma. Dlouhá, náročná, únavná cesta autobusem byla mou první cestou na „západ“. Autobus zastavil u svatopetrského náměstí. Když jsem uviděl baziliku sv. Petra, mohutné Berniniho sloupy kolem náměstí, veškerá únava ze mě spadla a já s úžasem vnímal jedinečnost místa.

Ve středu jsme se zúčastnili generální audience na svatopetrském náměstí. Spolu s dalšími dvěma kněžími jsme získali ještě vstupenky na nedělní soukromou audienci u Svatého otce. Jenže program pouti pokračoval a naše výprava byla v neděli už na Monte Casinu! Touha setkat se blíže s Janem Pavlem II. byla tak velká, že jsme neváhali vynechat prohlídku Pompejí a Vesuvu a v neděli jsme se vydali zpět do Říma. Přijeli jsme tam na poslední chvíli, za námi už Švýcarská garda zavírala bránu. V Klementinském sále bylo na dvě stovky lidí – poutníků. Nás tři kněze připojili k jedné skupince, dostali jsme instrukce, jak se při setkání s papežem chovat – v půlkruhu se s ním vyfotografovat, nevyžadovat podání ruky, čekat, až nám sám podá ruku...

Stál jsem od Svatého otce sotva půl metru, ale podání jeho ruky jsem se nedočkal. Tak jsem začal bojovat – přeběhl jsem rychle do sousední skupinky, poklekl spolu s dalšími kněžími a najednou ruka Jana Pavla II. tiskla moji! Zadíval se na mě radostným pohledem, který pronikal hluboko, přehluboko. Na tento pohled nezapomenu po zbytek života. Setkání se událo půldruhého měsíce před mým příchodem do České republiky, do litoměřické diecéze. Pocit, že toto moje rozhodnutí v mé duši Jan Pavel II. přečetl, ve mně dodnes přetrvává.

Při návštěvách Svatého otce v České republice jsem samozřejmě využil možnosti koncelebrovat mši svatou a naslouchat jeho promluvám. Modlím se k němu a prosím o přímluvu v různých záležitostech.

Sv. Jan Pavel II. je pro mne velikou autoritou, příkladem k následování ve službě Pánu Bohu a lidem. Příkladem k navazování kontaktů s lidmi i mimo Církev, příkladem v setkávání s nemocnými, starými, ubohými.

V dnešní době je nám tohoto přístupu velice třeba. Současný svět, současná společnost to očekává a slyší na to.

R.D. Józef Szeliga, děkan litoměřické farnosti

V dalším čísle Zdislavy

- ▶ představíme **prof. Karla Strettiho**, akad. malíře, vedoucího pedagoga Ateliéru restaurování výtvarných děl malířských a polychromované plastiky na Akademii výtvarných umění v Praze
- ▶ navštívíme **litoměřické děkanství**
- ▶ pozveme vás **na výstavu** „Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí“ do Valdštejnské jízdárny v Praze
- ▶ s Diecézní charitou Litoměřice si připomeneme, že zanedlouho proběhne další ročník **Tříkrálové sbírky**
- ▶ přineseme **pozvánky, zprávy z diecéze**, a pokud nám napíšete, i příspěvky vás, našich čtenářů

Radost je neklamným znamením Boží přítomnosti.

Léon Bloy

Jak funguje Diecézní soud litoměřické diecéze

Mohl byste definovat označení církevní soud?

Definice je v tomto případě skutečně na místě. Tradičně si totiž pod tímto termínem člověk představí mučírnu se skřipcem někde ve sklepech církevního vězení a pár lidí v kápích, kteří útrpným právem vyslychají nebohého jinověrce či odpadlíka do pravé víry. Něco pravdy na tom pochopitelně historicky je, ale ve skutečnosti se církevní soudy vždy zabývaly především vyhledáváním (odtud slovo inkvizice) a přezkoumáváním stavu člověka, vyšetřováním jeho postavení v církvi, sporu s církví atd. Lze tedy definovat, že církevní soudy se zabývají především řešením sporných kauz lidí v církvi (tzv. sporná řízení). V menší míře se pak také zabývají ochranou práva, kdy musí řešit otázku potrestání vinků, kteří právo porušili (tzv. trestní řízení). V principu tak tomu bylo v církvi vždycky. Církevní zákoník, kterým je dnes tzv. Kodex církevního práva (s platností od roku 1983), přesně vymezuje v jakých sporných či trestních případech musí soudy jednat.

Čím se konkrétně zabývá diecézní církevní soud? Jaké případy řeší?

Vzhledem k tomu, že žijeme v sekulární době, kdy došlo k odluce církve od státu, můžeme se zabývat již pouze spory, které se řeší „uvnitř“ samotné církve, tedy pouze mezi jejími členy nebo s lidmi, kteří něco od církve chtějí. V záležitostech, které se církve nedotýkají, pak jsme pochopitelně jako občané sekulárního státu podřízeni státním zákonům. V církvi tedy můžeme a někdy i musíme řešit především spory, které mají katolíci vzhledem ke svému právnímu postavení v církvi. Protože nejvíce lidí v církvi žije v rodinách, nejvíce řešíme spory, které mají se svým

V naší diecézi letos zahájil svou činnost církevní soud. Pokud vás zajímá, čím se v praxi zabývá, v jakém personálním složení pracuje nebo jak postupovat, chcete-li se na tuto instituci obrátit, bližší informace přinášíme v následujícím rozhovoru se soudním vikářem Diecézního soudu litoměřické diecéze PaedDr. ICLic. Michalem Podzimkem, Th.D., Ph.D.

manželstvím. Na jedné straně je totiž jakékoliv formálně správně uzavřené manželství považováno za platné, protože bylo uzavřeno veřejně a tuto tzv. formu uzavření manželství církev bere smrtelně vážně. Na druhé straně se ale mnozí po nevydařeném a civilně rozvedeném manželství domnívají, že vlastně ve skutečnosti žádné manželské pouto nikdy nenastalo. Protože se zpravidla chtějí ženit či vdávat znova, hledají nějaký důvod, proč by jejich původní, nevydařené manželství bylo neplatné. Je pochopitelné, že každý žadatel by chtěl, aby církev prohlásila – „jste skutečně stále svobodný“, ale protože žádný člověk „není objektivním soudcem své vlastní kauzy“, vyžaduje církev řádné soudní procesní řízení, které důvody pro neplatnost posoudí a neplatnost či naopak platnost manželství potvrdí. Podobně to je i s duchovními osobami – především celibátem zavázanými kněžskými, kteří mají pochybnost o platnosti svého svěcení. Někdy naopak pochybnost nemají, ale chtějí od církve udělit dispens od kněžských závazků (tzv. laicizaci). V tom případě pak církevní soudy připravují materiály pro rozhodnutí papeže. Spory, které církevní soudy musí řešit, jsou tedy rozmanité.

Jak má člověk postupovat, když se chce obrátit na diecézní církevní soud?

Nejdříve musí nastat nějaký ten „spor“, který nejde vyřešit jinak nežli soudní cestou. Pokud něco takového vznikne, pak se žadatel obrátí na některého člena soudu o radu. Sám mám takových žádostí týdně několik. Například v neděli jsem sloužil mši v jedné liberecké farnosti a po ní mne kontaktovala slečna, která se chce vdávat. Avšak její snoubenec je již rozvedený a neví, jestli je jeho sňatek církevně platný – bude třeba proces. To samé odpoledne jsem pak našel v emailu další dotaz od zcela jiné paní, že si chce promluvit o svém manželství,

jestli je platné. Takových lidí mne i ostatní soudce kontaktuje poměrně hodně – jistě desítky za měsíc. Pokud oslovená osoba u soudu nějak rozpozná, že se jedná o záležitost, kterou soud může či má řešit, zpravidla odkáže klienta na někoho nestranného, který by měl celé věci také porozumět – jejich seznam je na stránkách biskupství. Tento člověk – pomocník, pak pomůže žadateli sepsat žádost, tzv. žalobu. Někteří žadatelé se často podivují, proč jsem jim tu žalobu nepomohl sepsat přímo já sám nebo nějaký jiný soudce našeho soudu. Já jim proto musím trpělivě vysvětlit, že jako jejich budoucí soudce nemohu být zároveň poradcem, či dokonce advokátem, který by už sestavením žaloby pracoval v jejich prospěch. Od soudců se totiž vyžaduje nestrannost a před procesem neznalost budoucí kauzy. S celou kauzou se má seznámit až během soudního procesu a rozhodovat pouze podle toho, co bude vloženo do soudních akt.

Jak vypadá soudní proces?

Často lidem říkávám: Jak vypadá církevní soudní proces, znáte vy všichni, kdo jste kdy byli u nějakého civilního sporného nebo trestního řízení. Naše české právo, podobně jako většina evropských tzv. kontinentální právních systémů, fungují stejně. Sekulární svět zkrátka procesní právo převzal od církve tak, jako podobně její církev překopírovala ze staré dobré Římské říše na konci starověku. Je na to dokonce takové okřídlené heslo z učebnice teorie práva „Lex ecclesiastica vivit lege Romana“ („zákonodárství církve žije ze zákonodárství římského“).

Jaké jsou rozdíly mezi církevním a civilním soudem?

Určité rozdíly zde samozřejmě přeci jen jsou, zvláště v pojmenování jednotlivých aktérů. U každého sporného či trestního procesu jsou žalobci, obhájci, soudci i notáři, v církvi a u světských soudů se

však často jmenují jinak. Soudci jsou v církvi také soudci, žalobce se však nazývá „ochránce práva“ (promotor iustitiae), advokát se nazývá někdy i prokurátor (což je úplné zmatení, protože prokurátorem civilní soud chápe ochránce práva) a notář je notář. Církevní procesní právo v manželských kauzách má navíc dalšího ochránce práva, tzv. obránce manželského svazku (tzv. defensor vinculi).

Abych čtenářům obecně známý proces heslovitě popsal, probíhá takto: Soud přijme žalobu, nebo ji nechá zpracovat žadatelem. Pak rozhodne o ustanovení tribunálu soudců a osloví žalobce i druhou stranu procesu, jestli s osobami souhlasí. Nakonec se definitivně určí, jak zní tzv. žalobní důvod. Tím žalobním důvodem může být pouze to, co právo připouští. U manželství to je zpravidla nějaká vada manželského souhlasu (někdo podváděl, zamlčel, nebyl psychicky způsobilý slíbit manželství apod.) nebo nějaká překážka (příbuzenství apod.) nebo bylo manželství formálně špatně uzavřeno (oddávající například neměl pověření). V tomto třetím případě zatím neplatnost neprohlášoval soud, ale přímo biskup. Nicméně na základě tohoto žalobního důvodu se pak pozvou k výsledkům jednotlivé strany sporu a minimálně dva svědci. Pokud je to třeba, vyhotovují se znalecké posudky, posuzují se listinné důkazy atd. Nakonec se tato fáze vyšetřování uzavře a strany sporu jsou soudem vyzvány k nastudování spisu a případnému doplnění. Potom obhájce svazku onen „defensor vinculi“ vyjádří a předloží svůj názor na naplnění předmětu sporu. Pak přichází na řadu příprava návrhů na rozsudek a nakonec se soudcové sejdou a po modlitbě a rozpravě nad svými návrhy vyhlásí rozsudek v tribunálu. Ten se pak zveřejní a čeká se, jestli se někdo proti rozsudku odvolá. Pokud ano, pak se posuzuje to samé u druhé, vyšší soudní instance, u tzv. odvolacího soudu.

Jak funguje organizace církevního soudu? Jaká rozhodnutí vydává Diecézní soud litoměřické diecéze?

Soud má svoji kancelář v Liberci v budově arciděkanství, protože je to nyní praktické. Nejvíce administrativní práce má totiž notář

a ten je z Liberce. Stejně tak já a dva naši soudci jsou církvi ustanoveni za kaplany či faráře v libereckém vikariátu. V této kanceláři tedy společně přijímáme žaloby či vynášíme rozsudky. Jinak si ovšem každý soudce pracuje na vyšetřovací fázi sobě svěřené kauzy sám v součinnosti s notářem, který musí být přítomný při výsleších nebo musí evidovat a potvrzovat každý právní akt, který se má stát součástí spisu. Proto také máme v kanceláři důležitou trezorovou skříň, ve které všechny materiály evidujeme a uchováváme.

Jaké jsou účinky církevního rozsudku? Je možné se proti tomuto rozsudku také odvolat? Pokud ano, kam a v jaké době po vynesení rozsudku?

Účinky našich rozhodnutí jsou dány církevním právem. Pokud rozhodneme, rozhodnutí je jménem církve a je definitivní, pokud nemá někdo povinnost či přání se odvolat. Dosud má povinnost se proti rozsudku, který prohlásil manželství za neplatné, odvolat onen výše uvedený „defensor vinculi“. Po změnách, které právě současný papež František v procesním právu dělá, už tato povinnost povinného odvolání nebude. Nicméně, pokud se někomu rozsudek nelíbí, odvolat se bude moci i nadále. V tom případě se celá kauza podstupuje odvolacímu soudu. Pro náš soud je tímto apelačním (odvolacím) soudem Metropolitní soud pražské arcidiecéze v Praze. U tohoto soudu jsme také všichni litoměřičtí soudci nějaký čas pracovali. Já jsem zde například pracoval uplynulých dvanáct let od roku 2003, nejdříve jako notář, poté jako soudce a nakonec jako místopředseda soudu.

Kdo je nejvyšším soudcem v litoměřické diecézi?

Církev je hierarchická, monarchická, proto nejvyšším soudcem je vždy na území své diecéze nástupce apoštolů, tedy diecézní biskup. Nad celou církvi je to pak papež, ke kterému se také lze kdykoliv od jakéhokoliv soudu odvolat. V praxi se to však neděje, protože papež, respektive římský papežský soud tzv. Římská rota sice přezkoumá důvody pro odvolání se papeži, ale pak tu kauzu deleguje zase někam „dolů“, k nějakému soudu nižší instance, který ji musí řešit. Jakkoliv je formálně nejvyšším soudcem vždy diecézní biskup, kodex církevního práva ho zavazuje, aby tuto soudní moc delegoval na podřízeného, který se nazývá soudní vikář. Ten musí splňovat určité právní parametry, především vzdělání, praxi atd., a ten pak jedná v soudní moci jménem biskupa. Protože však některé kauzy – třeba právě ty manželské – se podle práva nesmějí rozhodovat jedním soudcem (samosoudcem), vzniká okolo soudního vikáře celý soudní tribunál, složený z dalších soudců – právníků, kteří pak soudí zpravidla v tří (u větších soudů i v pěti) členném tribunálu.

V jakém personálním složení pracuje v naší diecézi církevní soud, a můžete blíže rozvést, co konkrétně znamenají jednotlivé funkce členů církevního soudu?

Soud má své ze zákona povinné členy, kteří musí mít církevněprávní vzdělání – minimálně tzv. licenciát kanonického práva (akademický titul ve zkratce ICLic.) nebo doktorát z církevního práva.

Členové Diecézního soudu litoměřické diecéze s biskupem Janem Baxantem duchovně zahájili nový soudní rok při mši svaté 9. září 2015 v katedrále sv. Štěpána. Foto: Jana Michálková

Diecézní soud litoměřické diecéze

Těmito osobami jsou u našeho soudu soudci: soudní vikář, což jsem já, dále zástupce soudního vikáře, tím je ICLic. Pavel Andrš, a pak tu jsou další dva soudci – ICLic. Radek Vašínek a ICLic. Józef Szeliga. Dále je zde onen ochránce svazku (defensor vinculi) ICLic. Martin Davídek, který je zároveň pro jiné kauzy i obráncem spravedlnosti (promotorem iustitiae). Další osobou u soudu je notář, na kterého církevní právo neklade sice žádné přísné požadavky ohledně vzdělání, ale je to důležitá administrativní osoba, bez které by kancelář nefungovala – trvalý jáhen Bc. Michal Olekšák.

Pak jsou zde ještě osoby, o kterých jsem psal výše – pomocníci, kteří musí umět poradit žadatelům se sestavením jejich žaloby. V církevním právu se jim poněkud nešťastně říká „prokurátoři“, ačkoliv to jsou spíše jacísi laičtí advokáti. Jejich seznam visí na stránkách biskupství. Někteří z nich se doufám již brzy stanou i plnohodnotnými advokáty a budou moci své klienty, pro které nyní připravují jen žaloby nebo jim dělají prostě zástupce u výslechů, řádně zastupovat v procesu.

Jak často náš diecézní soud zasadá?

Frekvence zasedání záleží na potřebě. Pokud potřebujeme udělat úkony, které se musí řešit v kolegiu, pak se sejdeme. Za tento rok to bylo zatím čtyřikrát. Jinak pracujeme na svých úkolech každý zvlášť. Kromě toho se také scházíme přibližně každé dva měsíce u pražského církevního soudu, kde dokončujeme kauzy, které byly u tohoto soudu započaty v době, kdy ještě neexistoval náš soud, a které jsme už od tohoto soudu „nepřenášeli“ k nám, ale dosoudíme je v Praze.

Diecézní soud pracuje po celý rok, nebo existují také soudní prázdniny?

Formálně jsem sice pro své kolegy nějaké soudní prázdniny vyhlásil na červnovém setkání, ale popravdě jsme celé léto stej-

ně pracovali, vyslyšeli klienty, připravovali návrhy na rozsudky ke kauzám, které soudíme v Praze apod.

Svatý otec nedávno novelizoval Kodex kanonického práva. Jeho účinnost nastane už příští měsíc. Jaké změny přinese tato právní úprava? Jak se to dotkne praxe našeho diecézního soudu?

Ano, papež František využil svého práva a vydal rozhodnutí tzv. z vlastní vůle (Motu proprio),

V Liberci byl 15. února 2015 představen diecézní církevní soud a požehnána jeho kancelář. Hlavním celebrantem mše svaté byl generální vikář P. Stanislav Příbyl. Foto: Milan Bejbl

kde do značné míry upravil procesní právo v manželských záležitostech. Nejvýznamnější změnou bude po 8. prosinci 2015 to, že proces prohlášení manželství za neplatné již nebude muset být ukončen dvěma shodnými rozsudky, tak jak tomu bylo zatím po uplynulá staletí. Od tohoto data bude již rozsudek prvního soudu zcela stačit k prohlášení manželství za neplatné. Pokud se tedy nikdo ze své vůle neodvolá k vyššímu soudu, bude to naše rozhodnutí konečné. Další změny v procesu podle této vůle papeže nastanou v případě, že proces bude moci být přiměřeně zkrácen, pokud budou důvody zcela zřejmé. V některých přesně právem vymezených případech totiž bude stačit, aby soud připravil tzv. zkrácený proces. Soudní vikář pak vyzve diecézního biskupa, aby a udělal na základě seznámení se s materiály okamžitý rozsudek. S tímto tzv. zkráceným procesem však ještě není žádná zkušenost. Celkově ale práce u soudu přibude, už jen proto, že soud po těchto změnách papeže Františka bude muset rozhodovat i o věcech, na které dříve stačilo administrativní rozhodnutí biskupa. Týká se to především onoho tzv. prohlášení ne-

platnosti manželství pro nedostatek kanonické formy.

O co jde, uvedu na jednoduchém příkladu: Pokřtěná Anička si bere od dětství pokřtěného Pepíčka, ale Pepíček byl už jednou ženatý s nepokřtěnou Janičkou na civilním úřadě. Podle církevního práva je tento Pepíčekův první sňatek neplatný, protože on si měl vzít Janičku v kostele – byl totiž k tomu tzv. vázán povinností dodržet kanonickou formu. Toto nedodržení kanonické formy uzavření manželství tedy

zakládá neplatnost, kterou dosud může prohlásit biskup mimo soud jedním aktem. Nyní již tento akt bude muset dělat po přezkoumání soudní vikář.

Kolik případů od svého vzniku diecézní soud už řešil?

Když jsme zakládali soud, měli jsme již patnáct rozpracovaných litoměřických manželských kauz u pražského soudu. Dnes jich je ještě asi osm nebo devět nedokončených. K nim pak přibyly dvě kauzy, které jsme již přijali u soudu, další dvě se chystají k přijetí. Několik dalších jsme odmítli, protože soud neshledal důvody k přijetí žaloby, nebo žaloba byla špatně připravená. V jednom případě žalující strana od své žaloby odstoupila a kauza byla zastavena.

Jak dlouho trvá vyřízení jedné soudní kauzy?

Soudní proces je nastaven tak, aby se dal stihnout do jednoho roku. Většinou ale trvá déle, protože se lehává lidský faktor – někteří pozvaní se na poslední chvíli omlouvají, odsouvají svůj výslech nebo špatně a pozdě komunikují, nevyzvedávají poštu, mají svědky, kteří odmítají svědčit, a proto se často musejí shánět svědkové noví atd. atd. Po-

kud něco takového nestane, pak se tím proces protahuje. Musím ale také chválit. Jedna ze dvou kauz, které jsme přijali na jaře, se již blíží ke svému konci – všichni řádně spolupracovali či posílali vyžádané materiály včas. Proto je vyšetřovací fáze této kauzy u konce, nyní má spis na stole defensor vinculi. A protože v tomto případě není třeba žádný znalecký posudek ke spisu, půjde spis brzy k jednotlivým soudcům, aby připravili své návrhy na rozsudek. Do roka od zahájení tak pravděpodobně bude učiněno rozhodnutí (rozsudek).

Jak je to se soudními poplatky či výlohami? Kolik korun přibližně stojí jeden soudní případ?

Ideální by bylo, kdyby výlohy soudu plně hradila sama církev a pro klienty by byl zadarmo nebo jen za nějaký symbolický poplatek. Církevní soudnictví však v této věci nefunguje jako sekulární (státní). Státní soudnictví je hrazeno státem, protože stát vybírá od svých obyvatel daně. Církev však, jak je obecně známo, žádné daně od svých členů nevybírá. Proto si pak také žadatelé své požadavky na církev platí skrze poplatky, které musí pokrýt základní provoz soudu. Navíc musí zaplatit plat soudním znalecům (psychologům, psychiatrům apod.), pokud je tento znalecký posudek v procesu vyžadován právem. Z poplatků je placen především provoz kanceláře včetně nájmu: Soud je součástí biskupství, a proto biskupství platí libereckému arciděkanství nájem za svoji kancelář. Výše poplatků by také měla pokrýt kancelářské potřeby (počítače, kopírku, poštovné apod.) dále cestovné, případně nějaký příplatek soudcům k jejich platům. Soud nyní vybírá na základě biskupem stanoveného zákona 5 000 Kč za přijetí žaloby a dalších pět tisíc v případě, že bude třeba vypracovat znalecký posudek. Protože jsou u všech českých a moravských soudů poplatky v jiné výši, pravděpodobně dojde v příštím roce k nějakému sjednocení.

Je možné žádat o prominutí poplatků?

To jistě možné je, zákon na to pamatuje ve svém § 9. Rozhoduje o tom soudní vikář na základě doložení dokladu od příslušného orgánu státní správy o sociální potřebnosti žadatele a na základě doporučení vlastním farářem. Po-

kud to nastane, bude se držet dobré praxe od pražského soudu, který poplatky odpouští po doložení dokladu o hmotné nouzi. Jinak zákon o soudních poplatcích je veřejně přístupný na adrese: www.dltm.cz/diecezni-soudni-tribunal Zde jsou také všechny ostatní údaje o personálním složení a náplni soudu, tak jak o nich hovoříme v tomto rozhovoru.

Nosí členové diecézního soudu taláry, případně používá předseda soudu paruku či soudcovské kladívko, nebo se spíše hledí na to, že soudci jsou duchovní, že podstatná je modlitba a to, že rozsudky jsou vyhlášeny ve jménu trojjediného Boha?

Možná by to bylo romantické, kdybychom po kanceláři běhali v talárech s parukami. Ale zatím toto historické divadlo jaksi nepotřebujeme. Pokud by měl někdo z nás

tuto touhu, bránit mu samozřejmě nebudu a může přijít v klerice se všemi insigniemi své „moci“ – dva členové soudu jsou totiž kanovníci. Já osobně bych mohl v tom případě přijít pouze ve své ještě bohoslovecké klerice, protože ač soudní vikář, jsem v hierarchii pouhým kaplanem. Ale asi by v klerikách, natož v dalších talárech bylo jednání nepohodlné. Navíc bychom v moderním kancelářském nábytku naší kanceláře vypadali tak trochu jako na maškarním plese...

To, co je důležité, je pochopitelně naše duchovní kolegium, ve kterém rozhodujeme. Rozsudky se sice zatím dosud vyhlášovaly ve jménu Páně, ale to je dnes již tak trochu zastaralé a neodpovídá současné právní úpravě. Jisté je, že rozhodujeme jménem Římskokatolické církve, a to vždy po modlitbě – jak praví církevní kodex „...po vzývání Božího jména“.

Ptala se Jana Michálková

Kancelář soudu v budově libereckého arciděkanství. Foto: Milan Bejbl

PaedDr. ICLic. Michal Podzimek, Th.D., Ph.D., se narodil 17. července 1970 u Jablonci nad Nisou. Po základní škole absolvoval Střední průmyslovou školu stavební v Liberci. V letech 1991-97 vystudoval na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze ve studijním oboru Katolická teologie a na Gregoriánské univerzitě v Římě absolvoval itálskou. V roce 1998 byl vysvěcený na římskokatolického kněze a do roku 2009 působil jako administrátor u různých farnostech litoměřické diecéze. V letech 1998-2000 pokračoval v postgraduálním studiu na Fakultě administrativního a kanonického práva Katolické univerzity v Lublině v Polsku. Zde promoval jako licenciát kanonického práva, (ICLic.), následně pak dosáhl doktorátu teologie (Th.D.). V letech 2003-2014 pracoval jako soudce a viceoficiál Metropolitního církevního soudu v Praze, nyní je předsedou Diecézního soudu litoměřické diecéze.

Dlouhodobě se věnuje především pedagogické činnosti a vzdělávání v pedagogice. Vyučoval na základní i střední škole (gymnázium ve Varnsdorfu) a od února 2005 je odborným asistentem na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci (FP TUL), kde vyučuje na Katedře filosofie předměty spojené s náboženstvem a didaktikou. Na této univerzitě působí i jako studijní poradce u Akademické poradně a centru podpory. Od roku 2012 je také na FPTUL proděkanem pro studium a od roku 2014 také vedoucím Katedry sociálních studií a speciální pedagogiky. V listopadu roku 2012 vykonal rigorózní zkoušku a obhájil rigorózní práci z oborové didaktiky výchovy na Pedagogické fakultě Katolické univerzity v Ružomberku (PaedDr.) a v dubnu roku 2014 zde také obhájil svoji disertační práci a dosáhl doktorátu filosofie (Ph.D.) v oborové didaktice. Nadále se věnuje především pedagogice a publikuje v oblasti vzdělávání a vztahu společnosti k náboženské spiritualitě.

Diecézní soud litoměřické diecéze ustanovil na základě dekretu prefekta Nejvyššího soudu Apoštolské signatury litoměřický biskup Mons. Jan Baxant ke dni 1. ledna 2015. Řeší církevně-právní spory záležitosti v první soudní instanci, tj. záležitosti týkající se pochybnosti o platnosti manželství, přijetího svěcení apod., žadatelů, kteří mají trvalé bydliště na území litoměřické diecéze.

Soudní grémium tvoří soudní vikář, zástupce soudního vikáře, soudce, ochránce spravedlnosti, obhájce svazku a notář. Kanonická instalace se konala 29. prosince 2014 v biskupské rezidenci v Litoměřicích.

Kancelář soudu:

Diecézní soud litoměřické diecéze
Kostelní 9/7
460 01 Liberec
www.dltm.cz/diecezni-soudni-tribunal

Farnost s bohatou minulostí i přítomností

Chceme představit farnost v Horní Polici, farnost sdruženou kolem kostela Navštívení Panny Marie, farnost nepočtenou, ale výjimečnou. Všichni farníci, kteří navštěvují nádherný a rozlehlý poutní areál, jsou totiž osobnosti, které ale dokážou svorně fungovat dohromady, a tak vytvářejí společenství, kde se každý nově příchozí cítí jako doma.

Z historie

První zmínka o kostele pochází z roku 1291, patronátní právo tehdy patřilo premonstrátskému klášteru v Doksaněch. V roce 1426 byla Horní Police dobytá husity a kostel byl zničen. O sto

Farnost Horní Police

let později, v roce 1523 byla na břehu řeky Ploučnice nalezena soška Panny Marie v naději. Zbožný nálezcce vytáhl sošku z vody a daroval ji místnímu kostelíku. Protože byla soška brána jako dar nebes, začali přicházet věřící, aby zde Pannu Marii prosili o dar zdraví či vyslyšení svých proseb. V roce 1682 sem připutovalo na čtyři tisíce poutníků, a proto požádal tehdejší farář P. Jantsch spolu s hejtmánem panství patrona kostela Julia Františka, vévodu Sasko-Lauenburského, aby nechal kostel rozšířit. Vévoda prosby vyslyšel, povolal k sobě litoměřického stavitele Julia Broggia a v roce 1688 byl starý kostelík téměř celý zbořen a bylo započato se stavbou nového kostela. Vévoda ale po roce zemřel, a protože panství po něm převzala jeho dcera Anna Marie Františka Toskánská, pokračovala v budování chrámu ona. Ani nový kostel však nemohl pojmut množství

Poutní areál Horní Police

poutníků, kteří k Panně Marii putovali nejen v době hlavních mariánských svátků. Vévodkyně se proto rozhodla kostel dále rozšířit. S další stavbou začala v roce 1717. Byly přistaveny obě

postranní lodi, chór a sakristie. Také byly zbudovány emporie, později byla postavena u vchodu do poutního areálu samostatná zvonice, křížová cesta a fara, která byla rozšířena o tzv. kaplanku, budovu určenou pro čtyři kaplany. Roku 1723, tedy dvě století po nalezení sošky Panny Marie, byla díky vévodkyni Toskánské zdejší fara povýšena na arciděkanství. Na žádost Anny Marie Františky udělil v roce 1736 papež arciděkanu v Polici právo nosit při slavnostní mši biskupskou mitru a berlu a výsadu mši svatou odsloužit jako biskup. Vévodkyně darovala poutnímu kostelu v Horní Polici ostatky dvou mučedníků: sv. Kristiny a sv. Pavla. V letech 1730–1760 byla Horní Police jedním z nejnavštěvovanějších poutních míst. Další renovace rozsáhlého objektu byly provedeny v roce 1861, kdy byla opravena střecha, zdivo kostela a zvonice a ve střední lodi kostela byly položeny nové dlažební desky.

Po druhé světové válce byl celý areál poničen bombardováním a bylo nutné provést záchranné opravy střechy, protože do kostela zatekalo. Právě tehdy sem přišel mladý kněz z Moravy – P. Josef Stejskal. A začala nová kapitola dějin tohoto úžasného místa.

Na sklonku osmnáctého století zde téměř třicet let působil P. Wenzel Hocke, kněz pocházející z Jezvé, který byl známý svým humorem. V místě, kde zemřel, před vstupem do poutního areálu, můžete nalézt pomník s jeho jménem. Odpočívá na zdejších hřbitově na čestném místě u paty hlavního hřbitovního kříže.

P. Josef Stejskal

Narodil se v roce 1922 v Šitbořicích v rodině s pěti dětmi. Maturoval na gymnáziu v Ivančicích a po studiu teologie byl v roce 1949 vysvěcen na kněze. Působil v Poštorné u Břeclavi, v Děčíně a v České Lípě. V roce 1954 byl přišel do Horní Police a sloužil zde celých šedesát let. Byl to člověk velmi vzdělaný, s širokým přehledem snad ve všech oblastech a s udivující pamětí. Mnohé budoucí lékaře doučoval latině, mluvil řecky, aramejsky, hebrejsky, německy. Byl velmi skromný, pokorný a poctivý. Nebál se žádné fyzické práce, a tak se pustil do oprav svěřených kos-

telů sám s pomocí starého zednického mistra, pana Voldřicha. V době totality dokázal provést základní záchranné opravy na poutním areálu v Horní Polici i v kostele v Jezvé, který převzal ve zcela dezolátním stavu. V prvních letech jeho působení v Horní Polici mu byla oporou jeho maminka, později nejmladší sestra. V roce 1964 přišla na výpomoc na jednu zimu na faru slečna Marie Večeřová a zůstala zde dodnes. P. Josef Stejskal byl také vyhlášeným zpovědníkem a pro tuto svátost za ním přijížděli laici i osoby duchovní i z veliké dálky. Byl laskavý a shovívavý, ale když viděl něco nedobrého, nemlčel. Uměl dávat lidem dohromady. Snažil se, aby lidé měli k sobě blízko, aby si vzájemně ulehčovali, aby si pomáhali nést svá každodenní břemena. V devadesátých letech zavedl velmi oblíbené první soboty v měsíci, kdy se po mši svaté na faře scházeli lidé z širokého okolí, aby se při společném posezení účastnili hovorů o vybraných duchovních tématech. Ve své farnosti poznal za dlouhá desetiletí svého působení čtyři gene-

Farní sestra Mařenka

race svých farníků. Není tedy divu, že zeptáte-li se v této farnosti kohokoli na cokoli, dřív nebo později začnou farníci hovořit s úctou o svém panu arciděkanovi. Měl respekt všech obyvatel Horní Police, i nevěřících, i komunistů. V roce 1970 jmenoval litoměřický biskup Štěpán Trochta P. Josefa Stejskala osobním děkanem, v roce 1991 byl jmenován arciděkanem, v roce 1996 se stal čestným kanovníkem Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích a v roce 2001 byl papežem Janem Pavlem II. jmenován papežským prelátem. Byl jedním z nejdéle působících kněží v činné službě.

Sloužím lidu

P. Stanislav Příbyl byl vysvěcen v roce 1996 a stal se vikářem a později farářem na Svaté Hoře. Zastával také úřad provinciála pražské provincie redemptoristů a byl členem kněžské rady v pražské arcidiecézi. V roce 2009 byl jmenován generálním vikářem litoměřické diecéze. Poprvé navštívil Horní Polici u příležitosti devadesátých narozenin P. Josefa Stejskala.

Pan arciděkan si jej oblíbil, a proto se P. Příbyl stal jeho zpovědníkem. Začal do farnosti dojíždět častěji, když P. Stejskal potřeboval při svátcích jako Velikonocích nebo Vánocích z důvodu své nemoci výpomoc. Po smrti P. Stejskala sám požádal, aby směl do farnosti dojíždět, vědom si toho, že P. Stejskal si na smrtelné posteli přál, aby se stal jeho nástupcem. Také se obával, aby se na faře nic důležitého neztratilo nebo nevyhodilo. Nebylo lehké převzít farnost tak dlouho spravovanou výjimečným knězem. Ale P. Stanislav se snažil nic moc neměnit a navázat na práci vykonanou svým předchůdcem a zachovat jeho dílo. Mnohé pojal po svém, jinak to ani nelze. Postupně se začínalo ukazovat, co je potřeba udělat a změnit. Původně bývaly mše svaté v neděli ráno, ale P. Stanislav v tuto dobu prostě nemůže, a tak se společenství schází na mši svatou ve tři hodiny odpoledne. Tradice prvních sobot v měsíci zůstala zachována. Na faře se po mši opět scházejí farníci, aby si vyslechli zajímavé promluvy, sledovali společně promítání a prohlubovali si tak své povědomí o duchovních záležitostech.

P. Stanislav je moudrý a jemný člověk. Své farníky nikam netlačí, nemá předem představy ani naprosto dané plány. Říká, že věci přirozeně vyplývají jedna z druhé. Když například spadne na kostele kus střechy, je nutné začít s opravami. Snaží se nehrotil situace, až vznikne potřeba, zabývá se jí. Nějaké plány ale má. Rád by, aby Horní Police byla prohlášena Národní kulturní památkou. Potom by také mohl získat finance na opravy celého areálu. Velmi si váží skutečnosti, že když svým farníkům vysvětlil, jak se to má s financováním farnosti, lidé začali být štědrí. Do Vánoc by rád nechal zrestaurovat svatostánek, na jehož opravu si farníci sami vybírají peníze. Na počátku všech budoucích oprav tak bude zrestaurováno samo srdce monumentálního kostela Navštívení Panny Marie. Jak sám říká, je v poněkud zvláštní situaci: co jako generální vikář nařídí, to jako administrátor musí splnit. Tím si také ověřuje, že na své podřízené neklade neuskutečnitelné nároky. Tak je například naříděno odvádět určitou částku z každé farnosti do svépomocného fondu, ze kterého jsou prostředky přerozděleny tak, aby bylo možné podporovat chudší farnosti. Jako správce farnosti obratem tuto částku za Horní Polici odevzdal.

Kromě rozsáhlého areálu poutního místa jsou v dezolátním stavu také varhany z konce sedmnáctého století. V roce 1912 byla opravována a právě jejich novodobé prvky podléhají nej-

rychleji zkáze. Barokní varhany jsou vytvořeny tak jednoduše, že dokud je nezničí červotoč nebo dokud neshoří, stále kvalitně hrají. Ale novodobá vylepšení varhan tolik nevydrží. Momentálně se farníci rozhodli nainstalovat mříže, aby kostel mohl být otevířený. P. Stanislav jejich úmysl schválil a brzy bude možné nahlédnout do tohoto zajímavého chrámu i mimo mše svaté. Během působení P. Příbyla bylo také v kostele nainstalováno ozvučení.

Před rokem se na P. Stanislava obrátili lidé z pěveckého sboru Hvězda, jehož většina členů bydlí v České Lípě. Mezi farníky zapadli a teď zde nejen zpívají, ale pomáhají třeba i s opravou střechy. Jedná se o asi patnáctičlenný sbor, který má mnohaletou tradici, zabývá se vážnou hudbou a jeho členové jsou šťastni, že si mohou v Horní Polici zazpívat. Sbor vede paní Martina Bogarová. Ve sboru zpívá a při mších v kostele Navštívení Panny Marie také ministruje její malý syn Vojtěch. Slyšela jsem v jejich podání Truvéřskou mši Petra Ebena a byl to opravdu krásný zážitek. Je znát, že zpěváky zpěv skutečně baví. Aktivním členem pěveckého sboru je také pan Peter Mareš, který se rozhodl pro dálkové studium teologie. Pan Mareš zajímavě vypráví o pouti, které se členové sboru každoročně účastní. Jedná se o pouť k Panně Marii do české vesnice v Rumunsku, odkud pan Mareš pochází.

P. Stanislav Příbyl jezdí do Horní Police rád. Říká, že lidé zde jsou milí a je s nimi legrace. Nejvíce oceňuje jejich svornost a schopnost vzájemně spolu vycházet. Věnuje vždy svůj jediný volný den v týdnu farníkům z Police. Občas je to dost náročné, ale P. Stanislav ví, že mše svatá je důležitá, ale neméně důležitá jsou i setkání na faře po mši svaté. Právě k tomuto účelu nechal na faru zhotovit veliký stůl. Právě tady tráví se svými farníky mnoho času o prvních sobotách v měsíci, o nedělích a o všech mariánských svátcích, které chce vždy slavít zde, v Horní Polici. Často s nadsázkou cituje armádní povel z dob socialismu a říká, že „slouží lidu“, i když samozřejmě ví, že slouží Bohu a lidem. Jeho služba je vpravdě otcovská. Na jednotlivých lidech z farnosti je znát blahodárny vliv jeho působení. P. Stanislav dokáže nenásilně vycítit, v čem je kdo obdarova-

ný, a tyto sklony jemu svěřených farníků dále rozvíjet. Farníci jeho působení pocítují jako nezasloužené štěstí. Nejvíce si cení toho, že P. Stanislav jim dokáže moudré a složité pravdy sdělovat tak prostě a jednoduše, že jim porozumí. Vždyť po tolika letech působení vynikajícího kněze P. Stejskala mají opět mimořádného duchovního otce, pod jehož vedením farní společenství vůči lidem vzkvétá.

Mons. Josef Stejskal
Foto: farní archiv

Farníci

Tato farnost není početná, ale tvoří ji velmi zajímaví lidé. Při posezení na faře jsme zjistili, že společenství tvoří lidé pocházející z Polska, z Rumunska, ze Slovenska, z Bosny, z Moravy. O to vzácnější je jednota a svornost členů tohoto společenství a je vidět, že lidé dobré vůle spolu mohou dobře vycházet, ať pocházejí odkudkoli. Srdcem celého společenství je slečna Mařenka, kterou všichni milují a opatrují. V Horní Polici ji zná a ctí každý, i lidé, kteří do kostela nikdy nepřijdou. O této farní sestře musíme promluvit zvlášť, neboť její osobnost, její pevná a živá víra a celý její životní příběh by vydal na zajímavý román. Asi i díky mnohaletému působení Mařenky na faře najdete v této farnosti velmi aktivní ženy, které si samy utvořily Mariánskou skupinu. Její členky pomáhají při Noci kostelů, při koncertech, vaří při vikariátních setkáních, a slaví-li někdo kulaté životní jubileum, určitě dostane křížek z českých granátů. Tvoří ji teď asi deset žen: paní Zdenka Tomaštková, která je hlavní kuchařkou a pekačkou při mimořádných akcích a také si vzala na starost opatrování slečny Mařenky, která ve svém pokročilém věku prodělala složitou operaci páteře. Paní Zdeňku křtil kdysi Monsignor Stejskal. Dále je tu paní doktorka Blažena Smělá, od níž vzešel návrh na ustanovení Mariánské skupiny. Paní Hana Berková přijela do Horní Police poprvé před dvanácti lety. Při prohlídce kostela na ni mimořádně zapůsobila soška Panny Marie s Děťátkem pod srdcem. Začala spontánně plakat a jakoby z ní spadla tíha, něco se v ní uvolnilo. Začala sem jezdit na nedělní mše svaté z Prahy a po roce se sem přistěhovala. Říká, že do té doby nepotkala žádného člověka tak mimořádného, jako byl Monsignor Stejskal. Když začala v Polici trvale žít, hned se také začlenila do zdejšího farního společenství. Vyučila se řez-

bářkou v Litoměřicích u pana Adama spolu s Evou Votočkovou a pracovala na opravě doksanského oltáře. Protože prošla klinickou smrtí a nemohla už

pracovat s dlátem a paličíc, byla poté zaměstnána v bance. Při tomto zaměstnání ale docházela do ateliéru sochaře Jiřího Bradáčka. Také pracovala se starožitnostmi, ale sama už nic nevytvářela. Poslední výstavu svých drobných řezeb měla v sedmdesátých letech v Litoměřicích. Teprve zde v Horní Polici z ní jakoby všechno spadlo a začala tvořit: malovat, psát básně a povídky. Nejdříve pod dohledem P. Stejskala namalovala do ambitů dva obrazy na místo těch ukradených: Narození Krista a Ecce homo. Protože obrazy křížové cesty v ambitech jsou už velmi zničené, chtěla se pustit do malování. Ale P. Příbyl navrhl, aby raději vytvořila betlém. Této práci věnovala čtvrt roku. Rozhodla se, že vytvoří opravdu veliký betlém. Práci na tomto projektu jí ztížil černý kašel, ale protože ji podpořil a pomáhal jí její přítel, zdejší dlouholetý starosta, pan Lubomír Šulc, dílo se nakonec

podarilo. Aby byl betlém zajímavější, oslík a telátko umějí pokývat hlavou. Betlém byl posvěcen a vystaven v ambitech poutního areálu od 20. prosince do Tří králů. Za tu dobu vložili lidé do pokladničky přes devět tisíc korun. Pokladničku, jak se usmívá paní Hana, jsme udělali úzkou a vysokou, aby se zdejší lidé nemuseli sklánět a cítit se tak příliš pokorně. Paní Hana Berková se směje téměř stále, zrovna jako slečna Mařenka. Do Mariánské družiny také patří paní Jana Šestáková a paní Jitka Blektová, které byly pokřtěny už P. Příbylem. Do zdejšího společenství patří i manželé Josef a Krystyna Gežovi. Pan Josef ministruje a pomáhá, kde je potřeba, a paní Krystyna, která pochází z Polska, tvoří původní jádro Mariánské družiny. Tito manželé i přes výhrůžky ze strany učitelů věrně poslali své děti na hodiny ná-

boženství a společně se účastnili mší svatých. Vzpomínají, že poslední mše byla v kostele sv. Bartoloměje v Žandově, kde žijí, sloužena v roce 1963. Od té doby kostel, který je v majetku obce, chátrá. Na varhany v současné době hraje pan Jan Houda, který o sobě jako o varhaníku ale rozhodně mluvit nechce a dodává, že se v dětství jen učil na klavír. V této farnosti také vyrostl a věrně zde ministruje a zpívá žalmy pan Jiří Blekta, který v obci také pracuje jako místostarosta a z pozice tohoto postu se snaží obnovovat kulturní a společenské vazby, které jsou tady, v bývalých Sudetech, zprětrhány. Pan Blekta také působí jako pastorační asistent ve farnosti Mnichovo Hradiště a vyučuje na univerzitě v Liberci. Nepřehlédnutelným členem této farní rodiny je také soukromý zemědělec, pan Roman Řezáč, který natahuje věžní hodiny, přede mší svatou ručně zvoní ve zvonici a věrně předřikává modlitbu růžence neděli co neděli.

Padesát let služby ve farnosti

Slečna Mařenka, Marie Večeřová, pochází z rodiny s pěti dětmi z malé vesnice na Českomoravské vysočině. Vždycky se ráda modlila, a protože pole jejích rodičů bylo daleko, naučila se cestou tam mnoho modliteb a básní. Všechny tyto modlitby si dodnes pamatuje! Potíže se zády měla vždycky, ale nebrala bolesti vážně a vždycky se ráda a hodně smála. Nejdříve si myslela, že se po dvacítce vdá, ale něco jí bránilo. Když byla svobodná ještě ve třiceti, zajímala se její kamarádka, řeholní sestra, co s ní bude dál. Mařenka řekla, že neví a že prosí sv. Judu a Pannu Marii, aby jí ukázali, kam patří. Zanedlouho ji navštívil tamější pan farář s otázkou, zda by nechtěla jít do Čech pomáhat na faru k jeho bratranci. Doma jí to nikdo nedoporučoval, byla dost nemocná a bylo to daleko. Mařenka však řekla, že to jednu zimu zkusí, sbalila si peřiny do rance a chystala se k odjezdu. Rozloučit se přišla celá vesnice Lavičky, všichni se neradi loučili s Mařenkou, která tu vedla Mariánskou družinu, modlila se při pohřbech a s úsměvem uměla pomáhat a pracovat. Když poprvé vstoupila na faru v Horní Polici, věděla, že je „doma“. Jako by to tu znala odjakživa. Stala se pomocnicí P. Stejskala a duší této farnosti. Její živá a pevná víra odzbrojí každého, Mařenka může říct komukoli cokoli a nelze se na ni zlobit. Tato malá slečna se stále usmívá, ale v očích jí svítí chytré a vědoucí plamínky. Bez obalu a přímo dokáže pojmenovat nejruznější nešvary a tvrdošijně jde za tím, co vnímá jako potřebné a nutné. Není možné ji nemilovat, protože z ní vyzařuje Boží přítomnost. Je neuvěřitelně pracovitá, a i když by si teď ve

svých pětadesáti letech měla trochu odpočnout, není možné ji k tomu přimět. Když se ptala Monsignora Stejskala, co řekne o svých ovečkách až zaklepe po smrti na nebeskou bránu, odpověděl, že řekne, že v Horní Polici nejsou ovečky, jen beraní a největší beran že je Mařenka. Příběhy, které povídá ze svého života, jsou čiré a průzračné a ona se při vyprávění směje mnohdy tak, že jí není ani rozumět a vy se musíte smát s ní. Zvážní, když vypráví, jak než důstojný pán Stejskal zemřel, mu děkovala, že zde mohla žít a pomáhat mu. „Žili jsme krásný a svatý život,“ dodává. „A nikdy jsem se s důstojným pánem nedohadovala.“ Vzápětí dodává, že když si myslela, že je něco potřeba, a cítila, že P. Stejskal tomu není nakloněn, přestala o tom na den na dva mluvit a potom se zase připomněla. To už jí v očích zase svítí ty lišácké plamínky. A nakonec důstojný pán udělal to, co jsem navrhla, usmívá se Mařenka. Když šla Mařenka v Horní Polici poprvé na mši svatou, postavila se k bočnímu oltáři, protože byla z Moravy zvyklá, že mladí lidé si v kostele nesedají do lavic, protože tam je místo jen pro starší. Ponořila se do průběhu mše svaté a po ní se ještě modlila dál. Když se vrátila na faru a důstojný pán u oběda povídal, že na mši nebyla ta a ta paní, nechápala, jak by si mohl všimnout, kdo tam byl a kdo ne. Teprve až následující neděli viděla, že kostel je téměř prázdný. „Myslím ale, že tady na severu jsou lidé ve své víře opravdovější, tomu, aby žili život z víry, zde musí věnovat víc úsilí a energie,“ dodává.

Plány do budoucna

Ve farnosti se chystá k svátosti biřmování šest farníků. Pan biskup sem přijede udělit tuto svátost v neděli 15. listopadu v patnáct hodin. Ostatní plány jsou různé. Paní Hana Berková plánuje dále rozšířit stávající betlém o scény Vraždní neviňátek a Útek do Egypta. P. Stanislav Příbyl plánuje postupné opravy rozsáhlého areálu, zvláště krovů a střechy kostela. Rád by s farníky nadále pobýval, vedl je k autentickému křesťanskému životu a postupně je vzdělával ve víře. Členové pěveckého sboru Hvězda plánují letní pouť do Rumunska v hojnějším počtu. O letošních Vánocích je opět v plánu půlnoční mše svatá v kostele Narození Panny Marie v Jezvě, protože když se minulý rok tato mše zde sloužila poprvé po dlouhých letech, byl kostel zcela zaplněn. A jistě i ostatní členové této zajímavé farní rodiny mají své sny a plány. A dá-li Bůh, mohou se tyto sny stát skutečností.

Připravila Zuzana Adamová
Foto: Zuzana a Tomáš Adamovi

S Radkem Rejškem

za zvony

kostelů litoměřické diecéze

Zvon děkanského kostela

Nanebevzetí Panny Marie v Postoloprtech

Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Postoloprtech patří k reprezentativním stavbám pozdního baroka v Čechách, jejichž význam přesahuje rámec diecéze. Architektonická koncepce chrámu je skutečně velkorysá a průčelní věž kostela, přestože se, co se proporčních poměrů vztažených ke stavbě jako celku týče, zdá být subtilní, její vnitřní prostory překvapí. Z původní zvonové dispozice se do dnešních dnů dochoval jediný, zato však historicky velmi cenný a po zvonařské stránce velmi hodnotný zvon. Kromě něho je zde zavěšen ještě malý barokní umíráček, jehož kvality jsou však ve srovnání s velkým zvonom poněkud problematické. Věnujme tedy naši pozornost velkému památnému zvonu. V roce 1504 jej odlil mistr Jan Konvář a jeho zasvěcení Panně Marii je zde opodstatněné a logické. Patří mezi velké zvony diecéze – při spodním průměru úhozového věnce 100 cm je jeho hlavním tónem jednočárkované ais, což je vzhledem k velikosti zvonu dosti vysoké ladění svědčící o veliké hmotnosti. Zvony odlité v těžkém a velmi těžkém profilu znějí výše a mají delší vyznívání, což s sebou však přináší zároveň veliký nárůst hmotnosti. Ze zmíněných údajů lze hmotnost zvonu děkanského kostela v Postoloprtech odhadem zasadit do rozmezí 750–900 kg.

Moji první návštěvu tohoto zvonu si vyžádal ještě bývalý duchovní správce farnosti P. Rudolf Prey. Tehdy byl stav zvonu a celého jeho příslušenství značně neutěšený.

Již na první pohled mi bylo jasné, že zde musím „vyhlásit havarijný stav“, což v praxi znamená víceméně zakázat zvonění s tím, že další používání zvonu se všemi možnými důsledky (vypadnutí srdce nebo pád celého zvonu a z toho vyplývající škody, nebo

dokonce i zranění) pak spadají do zodpovědnosti administrátora farnosti, který toto i přes varování umožnil. V Postoloprtech byl stav skutečně velmi nebezpečný kvůli problematicky konstruovanému závěsu (hlavice), sestaveného kombinací ocelové traverzy a jakýchsi amatérsky vymyšlených dřevěných podložek zvonové koruny, a to celé bylo staženo několika relativně subtilními šrouby, čímž byla celá tato sestava pevnostně velmi poddimenzovaná a za řadu let bez údržby uvolněná. Skutečně mnoho nechybělo, a tento cenný zvon by při dalším zvonění spadl. Co by to mohlo znamenat pro statiku věže nebo bezpečnost přítomných zvoníků, je lépe raději nedomyšlet. Dalším velkým problémem bylo ploché srdce velmi nevhodného tvaru a nadměrné tvrdosti, které bylo navíc značně podvěšené. Je všeobecně známou skutečností, že srdce zvonu by mělo být vyrobeno z materiálu měkčího, než je zvonovina – tedy ze železa o tvrdosti pohybující se mezi 90–110 HB. K „podvěšení“ srdce pak může dojít samovolně únavou koženého závěsu (řemenu) a jeho vytaháním. Úderová pěst srdce pak dopadá na úhozový věnec příliš nízko, což může zvon ohrozit puknutím nebo vyštípnutím okraje věnce. Zkrátka a dobře – zde vyčtené závady patřily jen těm nejzávažnějším, v celkovém souhrnu jich bylo ještě mnohem více a asi nemá smysl je v tomto článku uvádět. Mým cílem je zde přivést správce kostelů k zamyšlení nad tím, zda třeba i zvonu na jimi spravované věži by neměla být věnována občasná pozornost a údržba, byť by mělo jít „pouze“ o bezpečnost.

Památný zvon děkanského kostela Nanebevzetí v Postoloprtech se však dočkal pietního restaurování a zasloužené obnovy kompletního příslušenství. Bylo vyrobeno a zavěšeno nové odpovídající srdce, zvon byl zavěšen na novou dubovou závěsnou hlavu, vše bylo vyčištěno a restaurátorsky ošetřeno. Práce provedl český zvonař a restaurátor (tč. však působící převážně v Nizozemsku) Petr Rudolf Manoušek.

Radek Rejšek, diecézní kampanolog a organolog

P. Stanislav Příbyl slouží nedělní mši svatou

Přehled bohoslužeb:

Kostel Navštívení Panny Marie
So 10.00 hodin – vždy první v měsíci
Ne 15.00 hodin

Salesiáni a vojáci 3

Ppor. duch. ThDr. Emil Škurka SDB

Po osvobození Říma americkou armádou v červnu 1944 zde byla zřízena čs. vojenská mise, která brzy navázala kontakty s tamními československými občany. Kněží studující v papežské koleji Nepomucenum jednali s vojenskou misí, jak pomoci okupované vlasti. Připojili se k nim také kněží a bratři různých řeholních společností. Výsledkem byla dobrovolná přihláška kněží a řeholníků do čs. zahraniční armády. Byl mezi nimi i salesián **Emil Škurka**.

Narodil se 25. července 1911 v Žerotíně jako syn obuvníka Jakuba Škurky a jeho manželky Štěpánky roz. Smékalové. Po vychození šesti tříd obecné školy v Nákle navštěvoval tři roky měšťanku v Litovli. Během školní docházky se seznámil se salesiánským dílem a v roce 1926 odjel se třetí výpravou českých chlapců do italské Perosy, kde od roku 1924 fungoval aspirantát pro české chlapce. Ten byl v roce 1927 přesunut do Fryštáku, a tak se po roce vrací zpět na Moravu. V letech 1931-1932 absolvoval noviciát ve slovenském Svätém Beňadiku, kde 6. srpna 1932 složil první řeholní sliby. Od září 1929 studoval na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, kde 13. června 1936 odmaturoval. Část řeholní formace absolvoval také v Ostravě. Slavné sliby složil 25. ledna 1936.

V letech 1936-1940 studuje teologii na Gregoriánské univerzitě v Římě. Zde byl také 23. září 1939 vysvěcen arcibiskupem Lui-gim Tragliou na kněze. Protože v době války nebylo možné, aby se vrátil zpět do vlasti, studoval od roku 1940 do roku 1943 církevní právo na Salesiánské univerzitě v Turíně a od roku 1943 civilní právo na Lateránské univerzitě v Římě. Podle vlastního udání byl v letech války zahraničním

dopisovatelem ředitele Salesiánského ústavu v Praze Štěpána Trochty, kterému, dokud byl možný písemný styk mezi protektorátem a Itálií, do jeho zatčení pravidelně zasílal informace z Říma. Zároveň udržoval kontakty s příslušníky jiných okupovaných států nacházejících se v Itálii.

Emil Škurka se po osvobození Říma spolu s dalšími 10 duchovními přihlásil do čs. zahraniční armády. Do Británie dorazil 12. března 1945 a 22. března byl zařazen do čs. branné moci a prezentován u Náhradního tělesa v Southend on Sea, kde byl v hodnosti vojína vtělen do pěší výcvikové roty. Přísahu vykonal 28. března. Od 2. do 31. května 1945 absolvoval kurz pomocného zdravotnictva s prospěchem velmi dobrým. V době své služby je svými nadřízenými hodnocen jako „tichý, inteligentní, svědomitý, ukázněný, velmi dobrého vojenského vystupování. Kromě osvětové činnosti byl písařem.“

K 15. listopadu 1945 byl vojín Emil Škurka povýšen na podporučíka duchovní služby. Dne 19. prosince 1945 byl propuštěn do poměru mimo činnou službu a demobilizován. Poté se vrátil v roce 1946 do Říma, aby dokončil zkoušky odložené kvůli vstupu do armády. Dosáhl doktorátu práv a stal se členem římského církevního soudu Rota Romana. Po návratu domů se na podzim 1946 zapsal na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, aby pokračoval ve studiu.

Salesiáni zřídili po odsunu německých řeholníků z cisterciáckého kláštera na podzim 1946 v Oseku své řádové učiliště. V roce 1949 zde žilo 15 kněží a 28 bohoslovců, první salesiány zde na kněze světil litoměřický biskup Weber v roce 1947. Od roku 1946 Emil Škurka vyučoval v oseckém salesiánském teologickém institutu právo, zároveň dojížděl přednášet bohoslovcům v litoměřickém kněžském semináři a byl

členem diecézního církevního soudu. Zůstal korespondujícím členem posvátné Roty. Podle potřeby vypomáhal při bohoslužbách v okolí, vlastní ustanovení v duchovní správě neměl.

V neděli 19. června 1949 přečetl P. Škurka při ranní bohoslužbě v oseckém klášteře pastýřský list. Po ní navštívil osecký klášter předseda ONV v Duchcově v doprovodu členů Bezpečnosti a upozornil jej na zákaz čtení listu. Přesto ho i při další mši sv. v Oseku věřícím znovu přečetl a následně byl

Emil Škurka jako příslušník československé zahraniční armády v roce 1945 (NA).

zatčen. Odsouzen byl 13. ledna 1950 Státním soudem v Praze pro přečin pobuřování na dva roky. Někteří z kněží odsouzených po únoru 1948 k mnohaletým trestům byli vybráni k provedení tzv. Akce M. Tento nápad vznikl ve skupině kolem Alexeje Čepičky na podzim 1949 a jeho cílem bylo omilostnit drobné přestupky, čehož by bylo náležitě propagandisticky využito jako důkazu o vstřícnosti režimu vůči církvi. Udělení milosti se týkalo jen části duchovních vybraných státní mocí vězněných hlavně za čtení a komentování pastýřských listů. Bylo vázáno na osobní žádost o milost, kterou však nebyli všichni vybraní duchovní ochotni podat. Mezi duchovními, kteří byli vybráni k omilostnění, avšak podání takové žádosti výslovně odmítli, byl i prof. Emil Škurka z Oseka. Propuštěn byl v prosinci 1951. Po komunistickém puči v únoru 1948 byl při čistkách na vysokých školách vyloučen z Právnické fakulty. K dokončení studia mu chyběl jeden semestr.

K 11. lednu 1950 mu byla na základě zákona č. 59/1949 Sb., o odnětí vojenské hodnosti některým důstojníkům, rotmistrům a poddůstojníkům vojska mimo činnou službu, odňata hodnost podporučíka duch. sl. v záloze a byl přeřazen do počtu mužstva jako vojín v záloze. Od 30. listopadu 1950 byl kmenově přeřazen k pomocnému technickému praporu č. 58 v Mostě. Po odpykání trestu odnětí svobody byl od února 1952 do srpna 1955 v internačních táborech v Oseku u Duchcova a v Želivu u Humpolce. Od září 1955 pracoval jako zámečník v Okresním průmyslovém kombinátu Olomouc.

V říjnu 1956 byl opět zatčen a v dubnu 1957 stanul před soudem jako jeden z obžalovaných v procesu se skupinou Polák a spol. Obžaloba jim kladla za vinu, že „na společných schůzkách prováděli v rámci salesiánského řádu cvičení šťastné smrti, šířili mezi sebou různé salesiánské brožury, sloužili mše, ke kterým neměli státního souhlasu. Uvedení kněží též zpovídali a to nejen ve svých bytech, ale i v kostelích na různých místech, k čemuž rovněž neměli státního souhlasu. Mše konali na požádání různých občanů, od kterých přijímali peníze 10-20 Kčs za jednu mši.“

Emil Škurka byl obviněn, že „vykonal pro členy olomoucké skupiny čtyřikrát cvičení šťastné smrti, kdy k přítomným členům skupiny pronášel výzvy, aby zachovali věrnost řádu. Při těchto náboženských úkonech Škurka přítomně jako kněz zpovídá. V polovině září 1956 přijal řeholní slib od salesiána Fremla. Dále po celou dobu své činnosti přijímal zpovědi od Poláka a sám se mu zpovídá. Jako profesor teologie prováděl zkoušky u salesiánů kleriků olomoucké skupiny, kteří tajně studovali bohosloví. Tyto zkoušky prováděl vždy po předchozí domluvě se jmenovanými na svém pracovišti a v olomouckém parku. Od svého návratu z Želiva konal doma tajné mše v přítomnosti své matky. Po celou dobu činnosti prováděl tajně mše i na žádost občanů, od nichž za konané mše přijímal peněžní částky. Zjišťoval zprávy o situaci v bohosloveckém semináři v Litoměřicích s vědomím, že tyto zprávy jsou určeny pro Vatikán prostřednictvím rakouského salesiána Murise, který byl v té době na návštěvě v ČSR. [...] Škurka mu řekl, že z litoměřického semináře vycházejí kněží nedokonale vyškolení po stránce bohovědné. Jednalo se o zprávy proti republice tendenčně zaměřené, skreslené a nepravdivé se snahou podati do Říma zprávy o špatném chodu litoměřického semináře. Nejednalo se mu o nic jiného než

P. Emil Škurka na konci osmdesátých let (archiv SDB).

o úmyslné ohrožení zájmů republiky tím, že v cizině rozšíří skreslenou a tedy nepravdivou zprávu. U hlavního líčení neprojevili žádnou snahu po nápravě, neboť dal soudu zřetelně najevo, že na prvním místě bude respektovat církevní zákony a teprve zákony státní.“

Dne 27. dubna 1957 byl Krajským soudem v Olomouci odsouzen za trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi a za trestný čin ohrožení zájmu republiky v cizině na tři roky odnětí svobody nepodmíněně, ke ztrátě čestných práv občanských a propadnutí osobního majetku (psací stroj, fotoaparát, svícny, kalich, salesiánské tiskoviny), který měl sloužit k páčání trestné činnosti. V prosinci 1957 byl amnestován. Vězněn byl v Olomouci a v pracovním táboře Vojna na Příbramsku. Po propuštění pracoval v Městském stavebním podniku v Olomouci, kde se vyučil elektromontérem.

Mezi duchovními, kteří se v roce 1944 přihlásili v Římě do čs. zahraniční armády, lze najít řadu významných osobností českého církevního života druhé poloviny 20. století. Byli to v horní řadě zleva: profesor dějin a východní spirituality na univerzitě v Římě Jan Krajcar, v letech 1950-1959 nezákonně internovaný a v letech 1959-1962 vězněn jezuita Josef Vaněčka, František Adámek, Vladimír Nováček, profesor teologické fakulty v Litoměřicích František Kotlík, generální vikář kardinála Tomáška František Vaněk, 15 let vězněný významný katolický intelektuál Antonín Mandl, zcela vpravo salesián Emil Škurka; v přední řadě klečící zleva: jezuita František Waligora, skladatel liturgické hudby Josef Olejník, vpravo salesián František Šuta. Na snímku chybí Jaromír Machula, z let 1944-1948 církevní poradce čs. vyslanectví ve Vatikánu a po roce 1948 duchovní správce čs. krajanů a uprchlíků převážně v Itálii a Německu, a dlouholetý farář kostela Panny Marie před Týnem v Praze Jiří Reinsberg, který stál za fotoaparátem (NA).

Emil Škurka v době svých studií na turínské univerzitě (archiv SDB).

Krátké zprávy z diecéze

Lovosice navštívili mladí evangelizátoři z Polska

Skupina mladých Poláků spolu s knězem z farnosti Strzyżów z rzeszowské diecéze navštívila koncem října Lovosice, aby se s místními podělila o svoji víru. Přestože se tu zdrželi jen půldruhého dne, bylo setkání s nimi pozvuzením a nadějí.

V červených tričkách s logem světového setkání mládeže, které bude příští rok probíhat v Krakově, v centru města zpívali, tančili a svědčili o Pánu Bohu. Zpěvem doprovodili i liturgii mše svaté v kostele. „U nás doma se o Bohu, o víře hodně mluví. Jako dítě jsem tomu úplně nerozuměla, začínám tomu rozumět až teď, kdy dospívám. Víra je pro mě nadějí, že tady nejsem náhodou, že se nic neděje bez důvodu. Víra je pro mne velkou radostí, že Bůh mě miluje. Víím, že mi vždycky ukáže správnou cestu a pomůže mi vstát. Jednou jsem slyšela větu, že nám Bůh dává takovou cestu, která je nejlepší pro nás, pro náš život a pro naši spásu. Stačí se podívat kolem sebe a vidíme lidi, kteří nám pomáhají a mají nás rádi,“ podala jedno ze svědectví, které tu zazněly, patnáctiletá Anna.

Evangelizační aktivitu, která vzešla ze strany polských přátel, administrátor lovosické farnosti P. Roman Depa, národností Polák, vítá. „Jejich návštěva má dvě roviny: pro farnost a farníky pozvuzením a svědectví mladých, kteří se tu s námi dělí o radost

z víry v Boha, a pro město svědectví toho, že křesťané, katolíci, jsou normální lidé, kteří přinášejí společnosti radost a dobro,“ poznamenal.

„Myslím, že nám to vyprosí požehnání, je mi ale líto, že přišlo tak málo lidí. Bylo to přece tak čerstvé, tak pěkné. Přála bych si, aby nám mládí vlilo chuť mít se rádi, modlit se, více se scházet, víc si povídat,“ řekla jedna z přihlížejících farnic. „Je to krásná aktivita. Věříme, že posílí naše společenství. Přeji si, aby bylo víc věřících, víc mladých,“ poukázala další z nich.

„My křesťané jsme misionáři a evangelizátoři, kdykoli vyjdeme na ulici. A nemusíme mluvit, ale životem a svou přítomností už kážeme. Církev Kristova je živa z evangelizace a z misíí. Je to krásná iniciativa, nutná a potřebná. Měli bychom si ale uvědomit, že je to něco, co by mělo být samozřejmostí,“ řekl litoměřický biskup Jan Baxant, který přijel mladé evangelizátory pozdravit a v tamním kostele spolu se všemi slavil mši svatou. „Přál bych si, aby se Lovosice a okolí právě díky této evangelizaci, této misii zamýšlely nad tím, co jim bylo řečeno, protože když se člověk zamýšlí, pak je už jen několik málo kroků k tomu, aby ho to, co slyšel, chytilo u srdce a aby pak lidská srdce byla uchváčena Pánem Ježíšem, protože jinak to ani nejde,“ dodal.

Jana Michálková

Filipov se připravuje na významná výročí

Rok 2016 bude v poutním místě Filipov spojen s významnými výročími. Ve středu 13. ledna uplyne 150 let od zjevení Panny Marie ve Filipově (1866) a uzdravení Magdaleny Kade. Římskokatolická farnost Jiříkov si současně připomene 90 let od povýšení poutního kostela na baziliku minor Panny Marie, Pomocnice křesťanů (1926).

Oslavám jubilea bude patřit celý rok, stěžejní slavností ovšem bude

pontifikální mše svatá 13. ledna ve čtyři hodiny ráno celebriovaná biskupem Janem Baxantem.

Foto: Klára Mágrová

Momentálně finišují práce na přípravě dvou nových česko-německých publikací – „Poutní místo Filipov“ a „Bazilika minor Panny Marie, Pomocnice křesťanů ve Filipově. Průvodce po stavební historii a uměleckém významu“. Obě vyjdou ještě letos.

V průčelí baziliky byla nově zrestaurována téměř třímetrová pískovcová socha Panny Marie Filipovské. „Restaurátoři jí vraceli původní podobu od září do října přímo na místě, ve výšce dvacet metrů nad zemí. Záchrané práce za 137 tisíc korun proběhly z darů německých věřících a za příspěví farnosti Jiříkov,“ uvedla Klára Mágrová, projektová manažerka farností Rumburk a Jiříkov. Mariánská socha sem byla osazena roku 1883, naposledy byla restaurována před pětatřiceti lety.

Vedle nových pohledů, svatých obrázků a originálního dárkového betlému plánuje jiříkovská farnost vydat do konce letošního roku nástěnný kalendář s dobovými pohledy a vybranými svědectvími o závažných uzdraveních spojených s Filipovem. V příštím roce opět zajistí průvodcovskou službu, připravuje česko-německou výstavu a pozve i k návštěvě mezinárodního festivalu Varhanní duchovní hudba.

Klára Mágrová, Jana Michálková

Biskup Jan Baxant pokřtil dva vězňe

Pro věřící křesťany v bělušické věznici byl 22. říjen 2015 významným dnem. Navštívil je biskup Jan Baxant, který při mši svaté dvěma odsouzeným udělil svátost křtu a jednoho i biřmoval, další přistoupil k prvnímu svatému přijímání a tři odsouzené přijal do katechumenátu. Bohoslužby se zúčastnila skupina odsouzených, kteří již delší dobu vytvářejí křesťanské společenství a scházejí se na pravidelných mších. Také spolu diskutují na duchovní témata a navzájem se posilují ve víře a ve snaze o křesťanský život.

Foto: Vězeňská služba ČR

„Kristus působí všude a má zájem o evangelizátory a misionáře, o učedníky a učednice v různých prostředích,“ poukázal Mons. Baxant. „Kristovo poselství, Kristovo evangelium se nedá izolovat. Jeho zvěst je tak působivá, tak ušlechtilá, že dokáže prorazit i sebevětší hranice, ploty,“ zdůraznil a ilustroval to na následujícím případě. „Když se mě jeden z pokřtěných vězňů ptal, co má dělat, když se mu ostatní vězni vysmívají za to, že se hlásí k Pánu Ježíši, odpověděl jsem: Jestli skutečně chcete následovat Pána Ježíše, dělejte to, jako by to dělal on na vašem místě – neodplácejte, modlete se, ukažte, že křesťanský způsob života je jiný, ušlechtlejší než oko za oko a zub za zub, než pomsta. Řekl mi: Je to těžké, ale pokusím se.“

Podle slov Jana Pöschla, tiskového mluvčího věznice, se duchovní služba po třech letech kaplanského působení stává významnou součástí práce s odsouzenými, neboť je vede ke kritické reflexi dosavadního života a ke změně stupnice hodnot. Duchovní službu v Bělušicích zajišťuje salesián

Michael Martinek. Za tři roky jeho působení zde přijali svátost křtu tři odsouzení.

Jana Michálková

Biskupství litoměřické na veletrhu Památky 2015

Ve dnech 22. a 23. října 2015 se uskutečnil v Praze již 4. ročník mezioborového veletrhu Památky. Ukázal, že osud památek není veřejnosti lhostejný. Biskupství litoměřické se prezentovalo stánkem, ve kterém se snažilo upozornit na kulturní památky v diecézi.

Veletrh obohatil doprovodný program, v rámci kterého zorganizovalo Arcibiskupství pražské konferenci. Generální vikář Biskupství litoměřického Stanislav Příbyl vystoupil s příspěvkem obecnějšího rázu na téma vlastnictví kostelů. Jeho závěrem bylo, že kostely nikdy nebyly stavěny jako majetek někoho, ale vždy měly obecnější charakter. I dnes by tak měly být považovány spíše za „naše“ než za „jejich“. Vladimír Buřt a Tomáš Buřt se ve své prezentaci věnovali konkrétním příkladům oprav, které jako stavební technici řeší. Mnohdy je třeba značného osobního nasazení k tomu, aby se podařilo některé ze staveb zachránit.

Smyslem účasti na veletrhu bylo především setkání s návštěvníky. S těmi, kteří se cíleně o litoměřickou diecézi zajímali – pocházeli z ní, měli v ní přátele, chystali se na dovolenou, vzpomínali, chtěli si pohovořit například o tématu majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, nebo s těmi, kteří jen procházeli kolem a zastavili se. Vyměnit si s nimi zkušenosti, vyslechnout nejenom pozitivní ohlasy, ale zjistit i to, co by bylo možné zlepšit.

Jako stále aktuálnější se ukázala církevní turistika. Římskokatolická církev nabízí „trochu jinou dovolenou“ ubytováním na farách, doplněným například o duchovní program, jako je tomu v Jiřetíně

pod Jedlovou. Nebo poskytuje oddech a zastavení spojené s návštěvou některé ze sakrálních památek, například děkanského kostela v Lounech. Klášter v Oseku láká na pivo, které Biskupství litoměřické během veletrhu na stánku nabízelo.

Biskupství litoměřické se zúčastnilo veletrhu Památky již podruhé a spolu s kolegy z Arcibiskupství pražského a Biskupství českobudějovického si zopakovalo dobrou zkušenost z roku 2014.

Jana Chadimová

Dobrovolníci z Litoměřic pomáhali uprchlíkům

V týdnu od 9. do 14. listopadu 2015 pomáhal uprchlíkům ve Slovinsku tým dobrovolníků, který vyslala Diecézní charita Litoměřice. Pod hlavičkou Diecézní charity Brno pomáhali v táboře na hranicích Slovinska a Rakouska v Šentilji. S sebou vezli také materiální pomoc: 25 pytlů potřebného ošacení a několik krabic jídla.

Šentilj je tábor pro čtyři tisíce uprchlíků. Mají zde možnost se najíst, vyspat a obléknout. Nikdy se zde však nezdržují dlouho, většinou jen několik hodin a odcházejí. Často směřují do Německa, ale také do Belgie či Švédska a dalších evropských zemí.

Pětičlenný tým pomáhal hlavně při výdeji stravy, v případě potřeby pomohl i v jiných oblastech.

„Pohled na uprchlíky je opravdu smutný. Cestují nejen rodiny s dětmi, ale také staří a nemocní lidé. Na cestách jsou několik dní. V Šentilji se mohou alespoň najíst a vyspat, to je ale spíše výjimečné. Jsem moc ráda, že alespoň tím málem jsem mohla pomoci. Vděk těchto lidí je pro mě dostatečnou odměnou,“ popsala situaci Alena Holcová, pracovnice Diecézní charity Litoměřice:

Edith Kroupová, DCH Litoměřice

Pouť do Kaufbeuren spojila „staré“ a „nové“ Jablonečany

V letošním roce si připomínáme kulaté výročí konce války. V dějinách Jablonce její konec vedl ve svých důsledcích ke vzniku „zrcadlového města“, městské části Neugablonz (ve městě Kaufbeuren v Bavorsku). Toto největší soustředění vyhnanců z jedné oblasti je fenomén evropského rozměru, vzniklý na hospodářském a kulturním základě díky úspěšnému znovuvybudování sklářského a bižuterního průmyslu v novém prostředí. V Neugablonz je nejviditelnější a nejvýše položenou budovou kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, tedy se stejným zasvěcením jako původní farní kostel v Jablonci, jen o 25 let mladší. Právě v něm slavili koncem letošního dubna oba faráři se svými farníky první společnou bohoslužbu v historii.

Průvod s relikviářem sv. Krescencie v klášterním dvoře. Klášter vznikl na místě původního jádra města, v tzv. Maierhofu.

Jablonecká farnost vypravila do Neugablonz pětadvacetimístný autobus. Cílem bylo setkat se s farníky stejnojmenné farnosti, kde ještě sedmdesát let po válce žije řada lidí s kořeny v našem městě a regionu. Cesta se konala v rámci projektu nazvaného „Vzpomínky pro lepší budoucnost“. Hlavním záměrem projektu bylo podpořit osobní setkávání lidí v zájmu pěstování přátelství mezi Čechy a Němci a tím napomoci k překonávání předsudků a stereotypů vedoucích k vzájemné nevráživosti.

Cesta vedla mimo jiné na slavnost sv. Krescencie, kaufbeurenské františkánky s pozoruhodným osudem (žila v letech 1682–1744), jež byla svatořečena jako první německá žena v novém tisíciletí v roce 2001. Cestu si hradili sami účastníci za přispění farnosti a finanční podpory Česko-německého fondu budoucnosti.

Program víkendu byl více než nabídnut. Zahrnoval prohlídku kláštera sv. Krescencie v Kaufbeuren, setkání s farníky v Neugablonz při společné bohoslužbě v kostele Srdce Ježíšova

Napsali jste...

va (který je o trochu větší než ten náš, ale jinak se mu značně podobá) a při promítání filmu Wege der Hoffnung (Cesty naděje), vyprávějícím o nuceném odchodu z Jablonce a budování nové existence v Bavorsku. Následoval ještě společný večer ve farním sále sv. Anny. S oběma faráři – Franzem Römerem z Neugablonz a Oldřichem Kolářem z Jablonce mši koncelebroval P. Adrian Lucke, rodák z Jablonce, nyní na odpočinku v kapucínském klášteře v Ingolstadt.

V neděli jsme se zúčastnili bohoslužby konané k počtu svátku sv. Krescencie v hlavním kaufbeurenském chrámu sv. Martina. Mši vedl jeho duchovní správce Bernhard Waltner a i při této mši byli u oltáře jablonečtí duchovní.

Po bohoslužbě byli v průvodu za relikviářem sv. Krescencie pohlčeni čeští poutníci davem místních obyvatel, proudících ze dveří kostela sv. Martina. Měli tak příležitost mimoděk vyslechnout ten či onen bezprostřední rozhovor tamních obyvatel. „Nemyslel jsem si, že se někdy dožiju toho, že se sejdeme s Čechy u nás v jednom procesí. Díky Bohu!“ pronesl nadšeně starší muž. – „To byla nádhera! A viděli jste ty Čechy z Jablonce? Seděli vpředu a překvapilo mě, že je mezi nimi dost mladších lidí. To je ještě větší nádhera!“ – „Český farář v našem kostele, tomu říkám sváteční překvapení!“

Průvod pak prošel ulicemi města do klášterního dvora, kde byla požehnána stříbrná pamětní dvojmedaile sv. Anny (Jablonec n. N.)

Kláster sv. Krescencie na Ovocném trhu v Kaufbeuren. Krescencie se před vstupem do kláštera a přijetím nového řádového jména Maria Crescentia jmenovala Anna Hössová. Na náměstí před klášterem stojí kašna s podobou legendární zakladatelky Kaufbeuren, Anny vom Hof. Jméno Anna tvoří zajímavou souvislost s Jabloncem, jehož patronkou je právě sv. Anna a je jí zasvěcen jablonecký farní kostel.

a sv. Krescencie (Kaufbeuren), jejíž první ražbu přivezli jablonečtí poutníci jako dar klášteru a sv. Krescencii. Medaili vytvořil přední český medailér, ak. soch. Michal Vitanovský a její vznik podpořila Česká numismatická společnost, pobočka v Liberci – Jablonci nad Nisou.

Hudba je symbolem porozumění, kterému nepřekážejí jazykové rozdíly ani žádné jiné hranice. Při obou

Svatá Krescencie

Dne 20. října 1682 se v Kaufbeurenu narodila Anna Hössová jako šesté z osmi dětí tkalce Mathiase Hösse a jeho manželky Lucie. V roce 1703 byla na přímluvu evangelického starosty města (Kaufbeuren byl tehdy ze dvou třetin evangelický) přijata do františkánského kláštera - její rodiče byli totiž příliš chudí na to, aby jí mohli dát do kláštera požadovanou výbavu. Dostala řádové jméno Crescentia („rostoucí“). V roce 1710 se stala fortnýřkou a byla pověřena péčí o nemocné, v roce 1717 novicmistrovou a v roce 1741 představenou kláštera.

Svoje poslání viděla v uskutečňování Boží vůle a ve službě bližním. Byla pro ni důležitá úcta k Duchu svatému a následování Krista prostřednictvím vědomého a trpělivého přijímání utrpení (po celý život trpěla bolestmi hlavy). Její modlitba často vyústila ve víze. Brzy se stala hojně vyhledávanou rádkyní a pomocnicí, a také vlivnou duchovní průvodkyní. S pomocí klášterní písařky (sama neuměla psát) vedla rozsáhlou korespondenci i s nejvýznamnějšími tehdejšími osobnostmi. Zemřela 5. dubna 1744 v pověsti svatosti. Papež Lev XIII. ji dne 7. října prohlásil za blahoslavenou, papež Jan Pavel II. dne 25. listopadu 2001 za svatou. Pro svůj životní příběh je mj. symbolem ekumenických snah a vztahu víry a politiky.

bohoslužbách předvedl své umění k nadšení posluchačů varhaník a organolog olomoucké arcidiecéze Jan Gottwald, který jako vyslanec aktivity nazvané Domovem české hudby (věnuje se znovuoobjevování zapomenuté hudební minulosti) přijel s našimi poutníky. Ke svému překvapení byli Češi, o které se pečlivě staral neúnavný vedoucí spolku pro péči o městská partnerství László Kasztner, pozdravení nejen předsedou tohoto spolku, náměstem

primátora Ernestem Holym, ale i primátorem Stefanem Bossem. Vrcholný představitel města srdečně pozdravil poutníky z Jablonce a ocenil základní záměr i pestrost zájmů městského partnerství, které bylo uzavřeno v roce 2009. „Bez toho, abychom vzali vážně v potaz historickou pravdu, nemůže nastat uzdravení ran. Bez jejich uzdravení žádné smíření a bez smíření není mír možný. Všichni jsou vyzváni k hledání cest k sobě,“ zdůraznil Bosse. Poté požehnal kaufbeurenský farář Waltner první exemplář dvojmedaile – medailového ob-

jektu. Jsou na něm zpodobněny sv. Anna a sv. Krescencie, patronky obou měst, a také městské veduty.

Procesí na slavnost sv. Krescencie je svátkem pro celé město a jeho četné spolky a hudebníky. Společný průvod (procesí) je výmluvným a oblíbeným symbolem společenství: lidé různých stavů, povolání a věku jdou jako jedna skupina za společným cílem.

Nápis „Mein Leben ist Lieben“ (volně přeloženo „Život je láska“) pochází od sv. Krescencie a jasně vyjadřuje duchovní poselství této medailové ražby. Ernst Holy pak při poděkování za tuto jabloneckou občanskou iniciativu, která „posiluje cenné přátelství mezi městy Jablonce a Kaufbeuren v netradiční, duchovní oblasti“, zdůraznil: „Tato iniciativa a medaile symbolizuje to, co vyžaduje současnost – aby se lidé vzájemně sblížovali a nečekali přítom na politiky.“

Borek Tichý, Jablonec nad Nisou
Foto: Ivana Mikesková

Františkánská sestra Ursula provádí klášterní expozici. Sedící dáma v bílém je více než devadesátiletá Hannelore Singer, neúnavná průvodkyně a cestovatelka mezi Jabloncem a Kaufbeuren, pocházející z rodu Pfeifferů, ze kterého byl i první jablonecký starosta Josef Pfeiffer.

Historické kalendárium

LISTOPAD

Připomínka biskupa Josefa Koukla byla v tomto roce silná především z toho důvodu, že jsme si připomínali již páté výročí jeho úmrtí. Vedle dlouhého období ve funkci biskupa je znám především současným duchovním ze svého působení na teologické fakultě, která v období komunismu sídlila v Litoměřicích. Josef Koukl zde vyučoval morální teologii, předtím však působil jako spirituál kněžského semináře. Do této funkce byl jmenován před 45 lety, totiž 17. listopadu 1970. Sluší se rovněž připomenout, že 8. listopadu letošního roku by se biskup Koukl dožil svých 89. narozenin.

Kouklovým předchůdcem na litoměřickém biskupském stolci byl Štěpán kardinál Trochta, jeden ze symbolů české katolické církve 20. století. Po svém jmenování do úřadu litoměřického biskupa byl 16. listopadu 1947 – tedy před 68 lety – slavnostně ordinován v pražské katedrále sv. Víta a přesně o týden později se v Litoměřicích konala jeho slavnostní intronizace.

Jedním z měst, které zažilo v průběhu 19. století skutečně bouřlivý rozvoj, byl nepochybně Liberec. Přerod tohoto malého poddanského města do živého průmyslového, obchodního i vědeckého centra se pochopitelně odrazil i ve výstavbě nových sakrálních staveb v jeho katastru. K největším stavebním počínům v této oblasti sice došlo až na přelomu 19. a 20. století, kdy byly postaveny kostely v Dolním Hanychově, Ruprechticích, Perštýně či U Obrázku, již od poloviny 19. století však usilovali o svůj vlastní kostel také obyvatelé Starého Harcova. Zejména díky jejich finančním příspěvkům byl v této obci v letech 1858 – 1860 vybudován kostel Navštívení Panny Marie, který byl 25. listopadu 1860, tedy před 155 lety, vysvěcen libereckým děkanem a okrskovým vikářem Franzem Moysalem.

Martin Barus,
archivář biskupství

Biskup
Josef Koukl

1. Cursillo v litoměřické diecézi

První Cursillo v litoměřické diecézi a v pořadí dvaasedmdesáté v České republice proběhlo začátkem listopadu v Jiřetíně pod Jedlovou. Cursillo neboli malý kurz křesťanské víry pro ženy vedl římskokatolický kněz východního obřadu z Olomoucka Jiří Maria Kvapil. Otiskujeme příspěvek Vlasty Klekerové, iniciátorky Cursillo v litoměřické diecézi.

Malým kurzem víry jsem sama prošla letos v květnu. Mám pocit, že forma této duchovní obnovy by mohla odpovídat současným potřebám věřících v naší diecézi, která je prakticky spíš jakýmsi typem diaspory. Mapují naši pastorační situaci už rok, abych odhadla výzvy Ducha Svatého ve svém osobním životě, které by byly aktuální, a tedy skutečně účinné. Vycházím z postavení laičky, která má účast na všeobecném kněžství Ježíše Krista, Pána, který nás poslal do světa, abychom šli a hlásali evangelium. Necítím se však na to, snížit své bytí na studenou hláskou troubu anebo vycvičeného papouška, byť by dovedl odříkat evangelium nazpaměť. Lidská všímavost a rozvažování

nů je naprosto strašidelný jev, který se jen těžko léčí. Nicméně vedoucí diecézních center a pastorační asistenti nemají a asi ani nemohou mít širší apoštolský záběr, ať už z finančních důvodů, z důvodu nedostatku svěžích personálu anebo kvůli snížené schopnosti křesťanů komunikovat mezi sebou a „hlásat“ jeden druhému, kde se nabízí možnost duchovně načerpat (a navíc v příznivé cenové relaci). Pro práci mezi lidmi je dobré mít touhu, která by nás motivovala i ve chvílích útlumu naší důvěry ve smysl naší práce. Ani není třeba být zcela silný, protože i ve slabosti se může projevit síla, jak na sobě ukázal svatý Pavel. K takovému osobnímu náhledu jsem došla za rok a půl práce redaktorky regionálního studia Štěpán (Radia Proglas), které má naši diecézi reprezentovat. Hledám stále cesty, jak situaci pomalu, jistým krokem, ale také citlivě řešit.

Příležitostně se dovídám od lidí, že se cítí duchovně vyprahlí, že jim chybí jisté formační a duchovní křesťanské zázemí. Všimám si, že jsou to lidé z rodin anebo vdovy a vdovci. Nejsou to lidé mladí. Ti mají velké možnosti. Snadno se dostanou do Prahy, jednoho z větších center duchovního i kulturního dění. Naopak jsou to lidé, kteří se doma starají třeba deset let o ležícího blízkého příbuzného nebo o postižené dítě. Někteří věřící pro skutky tělesného milosrdenství nejsou svobodní v pohybu a organizaci času tak, aby svoje duchovní potřeby pokryli, a to ani tak základní potřebu, jakou je svaté přijímání. Nejen na malých vesničkách, ale i v menších městech se velice těžko hledá zpovědník. Kdo tedy bude tyto duše provázet na jejich cestě? Právě Cursillo nabízí obrodu církevního života, která začíná od nejnepatrnějšího laika v nezapadlé vsi, který nezůstane sám.

Z osmnácti účastnic přihlášených na Cursillo dorazilo osm žen. Ostatní musely hlídat vnoučata, synovce, jiné ženy onemocněly, nedostaly v práci dovolenou anebo nenašly nikoho, kdo by byl ochotný pohlídat jejich děti.

Pravidelné duchovní obnovy se konají pro děvčata a ženy bez závazků v Jiřetíně. Starají se o to tři tamní řeholní sestry, Dcery Božské lásky, a ta služba je opravdu velmi cenná. Napadlo mě, že by bylo hezké právě tam zasadit i Cursillo, aby péče

o duše byla víc kompletní. Harmonicky se tu shledávají osoby Bohu zasvěcené a laici. Dům Dcer Božské lásky v Jiřetíně pod Jedlovou je tmelem, který řeší podivnou spáru dělicí řeholníky a laiky. Tento rodinný příbytek je malým obrazem nebe. Všichni jsou spolu a přítom si každý uvědomuje sebe sama ve svém úkolu od Boha svěřeném. Účastnice Cursillo, tým spolupracovníků a kněz Jiří Maria Kvapil z Olomoucka tvořili dohromady jeden duchovní pecen chleba z celkem patnáct krajíců.

Napsali jste...

Na Cursillo se hovoří o víře, o svátostech, hovoří se o struktuře mše svaté, o dějinách, o možnostech drobného všedního apoštolátu. Účastník má možnost vykonat důkladnou duchovní hygienu, probrat své těžkosti s knězem, který nespěchá a zná život, protože on sám je „z terénu“ a má jedno velké, trpělivě naslouchající ucho. Před každou aktivitou se ženy společenství modlí k Duchu Svatému. Bez vyzvání Ducha Svatého se nic nezačíná, protože v Cursillo nejde o věci lidské, ale o autentický vztah k Bohu a o individuální Boží vedení, v němž si lidé nemají vzájemně překážet.

Síla, přínos Cursillo a jeho duši obnovující účinek je v tom, že vychází z laiků, z jejich potřeb a žitého utrpení. Stojí také na principu „neste břemena jedni druhých“, a to v modlitbě společenství nebo třeba v udělení rady od někoho, kdo podobnou situací prošel a našel způsob, jak se stát žitým evangeliem a ne přežívajícím shlukem buněk.

Na jiřetínském Cursillo jsme měli i jednu vzácnou specialitu. Zúčastnila se ho nevěřící paní, pedagožka, která toužila víc porozumět svým věřícím kolegům. Velmi dobře zapadla mezi ostatní a byla nezapomenutelným obohacením, protože dala tomuto ženskému společenství na duchovní obnově svou důvěru, že věřící člověk není náboženský fanatik a strašák v myslí „homo postmodernus“, ale že je to prostý člověk, kterému živá víra v milujícího a nás přesahujícího Průvodce životem – Boha dává sílu v někdy velmi těžkých starostech všedního dne. Už jen proto si myslím, že zorganizovat první Cursillo v litoměřické diecézi mělo smysl.

Papež Pavel VI. nazývá v apoštolské exhortaci Marialis cultus svatý růženec shrnutím celého evangelia. A skutečně, tato jednoduchá a zároveň hluboká modlitba nám pomáhá nejen si připomenout, ale také prožívat tajemství Ježíšova života. Vstupujeme v úzký kontakt s Pánem ve všem, co zde na zemi prožil radostného i bolestného. Růženec nás také uvádí do spojení s Kristem ve slávě, kterou má u Otce.

Podle starobylé tradice předává Panna Maria modlitbu posvátného růžence zakladateli dominikánského řádu – sv. Dominikovi. Ale již před tím byly z popudu Ducha Svatého položeny základy této podivuhodné kontemplativní modlitby:

Kořeny růžence můžeme vidět v Duchem Svatým inspirovaných žalmech. Křesťané se hned od počátku modlili žalmy. V žalmech totiž každý člověk snadno poznává Boha jako svého nejvyššího dobrodince a spasitele, ke kterému je možno se obracet s díky a od něhož se může s důvěrou žádat milost, pomoc, milosrdenství a odpuštění hříchů.

Zvláště poustevníci a řeholníci se hojně modlili žalmy. V jejich společenstvích vznikl závazek modlit se jednou týdně všech 150 žalmů. Časem se vžilo, že se ke každému žalmu přidávalo jedno tajemství z Ježíšova života. Tak vznikl soubor 150 tajemství k jednotlivým žalmům. Protože ale někteří bratři neuměli číst či neznali latinu, došlo pro ně k úlevě modlit se místo 150 žalmů 150 „otčenášů“ a „zdrávasů“. Tato modlitba se prokládala velebením Nejsvětější Trojice ve zvolání „Sláva Otci...“. Později se počet modliteb Otce náš i počet tajemství snížil na patnáct, takže bylo možné se je naučit nazpaměť. 150 Zdrávasů zůstalo. Křesťané tak začali nahlížet na tajemství Ježíšova života Mariiným pohledem a spolu s Pannou Marií mohli začít kontemplotvat Kristovu tvář.

Papež sv. Jan Pavel II. obohatil modlitbu růžence o pět dalších desátek. Pět

Růženec za mír a rodiny

tajemství z Ježíšova veřejného působení vhodně doplňuje celek jeho přebývání mezi námi. V apoštolském listě Rosarium Virginis Mariae (Růženec Panny Marie) nám sv. Jan Pavel II. zanechává důležitou část svého odkazu: SPOLU S PANNOU MARIÍ A SKRZE NI KE KRISTU. Dále v tomto listě vypočítává čtyři význačné plody růžencové modlitby:

1. Panna Maria nás učí v růženci lépe poznávat svého syna Ježíše. Spolu s ní sestupujeme hlouběji do tajemství jeho života a jeho lásky k nám. Tím také může růst naše odpověď lásky ke Kristu.

2. Skrze modlitbu růžence se také Pánu Ježíši více připodobňujeme. V míře lásky, kterou si s Pánem v růženci vyměňujeme, dochází k našemu růstu do jeho podoby. Pán nám udílí i v růženci onu přetvářející milost, jež k nám prochází přes Mariinu sepnatou ruce.

3. Modlitbou růžence můžeme mnoho vyprosit. Je známo, že svátek Panny Marie Růžencové vznikl na základě slavného vítězství křesťanů nad muslimy v námořní bitvě u Lepanta (7. října 1571). Tehdy hrozilo, že násilně pronikající islám postupně ovládne křesťanskou Evropu. Na přání papeže sv. Pia V. se modlila v Římě i jinde růžencová bratrstva. Také křesťanští námořníci prosili za vítězství velmi naléhavě Pána na přímluvu Panny Marie ve svatém růženci. Jak dosvědčují historické záznamy – ne křesťanská flotila, ale Panna Maria tehdy zvítězila nad přesilou Turků. Tím došlo k zásadnímu obratu v boji o Evropu a o zachování křesťanství.

Nezažíváme dnes něco podobného? Zaznamenáváme rostoucí vliv i agrese ze strany islamismu. Na různých místech rozpoutává válku tzv. islámský stát. Počet nevinných lidských obětí stoupá do desítek tisíců. A uprchlíků před násilím vzešlým z islámu jsou miliony. Co dělat? Svatý papež Jan Pavel II. nás vybízí, abychom opět brali růženec do rukou a prosili především za mír ve světě. I dnes může Panna Maria zvítězit nad islámem a přivést muslimy ke svému synu Ježíši Kristu, který vykoupil všechny lidi a je jedinou a výlučnou cestou ke spáse. Cestou do náruče milujícího Otce. Přidejme se i my k tomuto dobrému boji s duchovní zbraní růžence v ruce. Modleme se růženec pokorně, s důvěrou, soustředěně a vytrvale. To je možná to nejlepší, co můžeme všichni v této věci dělat.

4. Modlitba růžence je také cestou hlásání Ježíše Krista. Známý je růžencový

apoštolát. Nejenže můžeme růžencem vyprošovat pomoc pro misie a pro rozvoj nové evangelizace. Ale i sama panská Matka pokračuje skrze růženec ve svém díle hlásání Krista. Každý, kdo se modlí růženec, stává se pevnějším ve víře. A protože poznává lépe Ježíše a stává se mu podobnější, je také silnější a schopnější sám vydávat o Kristu svědectví. Stává se jeho apoštolem k dobru a ke spáse svých bližních.

Je ještě jedna věc, kterou nám papež sv. Jan Pavel II. klade na srdce s velkou naléhavostí. Růženec je modlitbou rodinnou a modlitbou za rodinu. Rodina, která se v jednotě modlí, zůstává sjednocena. Svatý růženec se v dávné tradici jeví jako zvláště účinná modlitba sjednocující rodinu. Jednotliví členové rodiny, kteří obracejí svůj zrak k Ježíši, nabývají schopnost lépe se dívat do očí jeden druhému, aby pak spolu rozmlouvali, projevovali si vzájemnou solidaritu, navzájem si odpuštěli a čerpali sílu ze závazku lásky obnoveného Božím Duchem.

Mnohé problémy současných rodin plynou ze vzrůstajících těžkostí v komunikaci. Rodiny nedokážou být pospolu a řídké příležitosti, kdy se tak stane, jsou nejednou pohlceny sledováním televize. Návrat k společné modlitbě růžence v rodinách znamená vložít do každodenního života velmi odlišné obrazy, totiž obrazy tajemství spásy: obraz Vykupitele a obraz jeho Nejsvětější Matky. Rodina, která se modlí růženec, zprostředkovává něco z atmosféry domu v Nazaretě: Ježíš je středem pozornosti. Sdílejí se s ním radosti i bolesti, do jeho rukou jsou vkládány potřeby a plány a od něj je čerpána naděje a síla k dalšímu putování.

Jak je krásné a prospěšné vkládat do modlitby růžence také růst a vývoj dětí. Vždyť právě v růženci sledujeme Kristův vývoj od jeho početí až k smrti a konečnému vzkříšení a slávě.

Jistě bude požehnané získat ve vhodný čas a vhodným způsobem děti, aby se k modlitbě růžence připojily. To velmi upevňuje jednotu, soudržnost i víru rodiny. Moc povzbuzují – obnovme modlitbu růžence v rodinném kruhu. Kéž se to stane novým pramenem pokoje, radosti a vzájemné lásky.

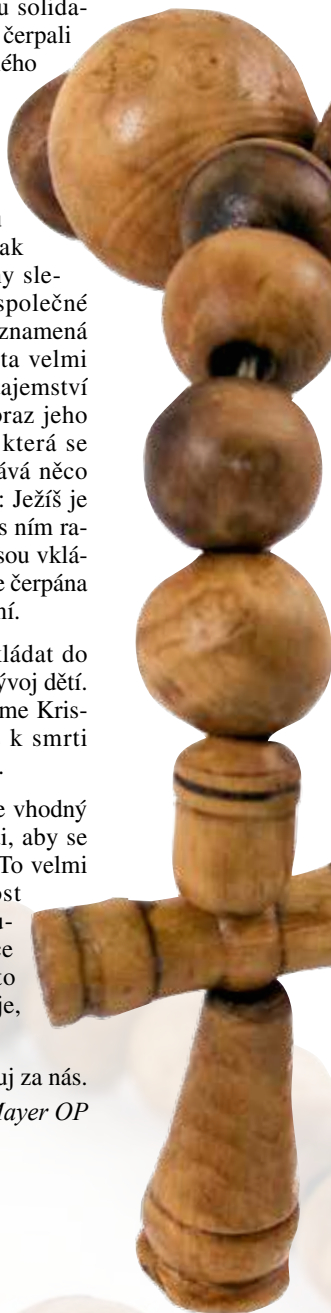
Panna Maria Růžencová, oroduj za nás.

P. Pavel Maria Mayer OP

ve spojení s upřímnou a pokornou touhou mohou být dobrými rádci, jak nacházet vhodné cesty k duchovní pomoci těm, kteří hladoví a žízni jinak než po chlebu a vodě.

Věřící v naší diecézi žijí svou víru osamoceně, pokud nemluvíme o Liberci, o Ústí nad Labem nebo o Jablonném v Podještědí, o několika málo místech, kde opravdu existují živá křesťanská společenství, v kterých se setkávají všechny generace a ne jen stárnoucí zástupci Božího lidu jako například v pohraničí anebo pouze mládež jako v Příhovicích. V litoměřické diecézi máme sice pastorační centra pro mládež a pro manžele, ale zdá se mi, že ta fungují spíš místně, pracují s více méně stálým osazením křesťanů, kteří využívají jeho nabídek. Zaplat' Pán Bůh za to, protože duchovní nezámek křesťá-

Pro pracovníky rumburské Charity jsou krásná a nezapomenutelná „poprvé“ svých klientů motorem, který je žene vpřed. Ano, i já si vzpomenu na svá různá „poprvé“. Třeba když jsem poprvé řídila auto, nebo když jsem se poprvé učila pracovat s počítačem. Jsou to zážitky, které každému zůstanou v paměti a rád se k nim vrací nebo se o ně s někým podělí. Dovoďte mi představit i vám jednu z činností rumburské Charity a podělit se s vámi o krásná „poprvé“ našich klientů.

Vytváříme bezpečné prostředí pro vývoj dítěte

Oblastní charita Rumburk poskytuje tři registrované sociální služby a jednou z nich je i Asistenční služba pro rodiny s dětmi. V rámci této služby pracovníce pomáhají rodinám s dětmi v jejich úsilí zlepšit svou nepříznivou životní situaci, a vytvořit tak bezpečné prostředí pro zdárný vývoj dětí. Tuto službu samozřejmě poskytujeme zdarma a na základě dobrovolnosti. Mezi typické rodiny patří ty, kde rodiče či jiné pečující osoby mají často snížené dovednosti nebo schopnosti potřebné k péči o dítě nebo je vývoj dětí nepříznivě ovlivněn závislostí rodičů na návykových látkách. Výjimkou není ani špatná finanční situace rodiny a někdy se také stane, že byl rodině stanoven soudní dohled na základě doporučení odboru sociálně právní ochrany dětí, zde pak také pomáháme.

Snahou charitních pracovníků – asistentek rodiny je rozšířit a posílit zkušenosti či dovednosti těchto rodin, aby dokázaly lépe pečovat o své děti. Pracují se všemi členy domácnosti, tedy jak s dětmi, tak s dospělými, a při své práci jsou často překvapeny nejen z reakcí dětí, ale také dospělých. Například při poslední aktivitě, která byla zorganizována právě těmito rodinám, nám přišlo přinejmenším zvláštní, že si jedna z maminek ve svých čtyřiceti letech poprvé pohladila živého koně nebo strávila noc pod stanem. Obavy z všudypřítomného hmyzu byly velké, čtrnáctiletá dcera však byla ve svém přemlouvání neúprosná, a tak společně stanovaly, poprvé vařily na ohni, myly se v potoce

a maminka se poprvé dotkla živého koně. Z pozice pracovníka je krásné pozorovat jejich reakce na ono „poprvé“, někdy jsou úsměvné, jindy zase dech beroucí. V jednom se však pracovníci shodnou, často se k těmto zážitkům při rozhovorech s klienty vrací a dlouho a rádi na ně vzpomínají.

Jak pracujeme?

S každou rodinou, s každým členem domácnosti se sestavuje individuální plán, dále diferencovaný na malé cíle, kterých chtějí klienti dosáhnout. Většinou se setkáváme se zakázkami typu: chci se dobře postarat o rodinu apod. Pracovníci mají dovednosti obsahující verbální i neverbální komunikaci, která jim pomáhá porozumět klientovým potřebám. Důležitý je oční kontakt a jasná řeč těla. Pracovník tyto schopnosti ocení především v interakci s klienty pocházejícími z jiné kultury. Dalšími technikami, které pracovník používá, jsou pozorování, naslouchání, dotazování, sondování a podněcování. Díky pozorování získává důležité informace o životních podmínkách klienta, o jeho rodině a komunitě. Nasloucháním si buduje klientovu důvěru. Je nezbytné, aby byl pracovník schopen vnímat i skryté významy a pocity v klientově hovoru. Dotazování pak usnadňuje slovní působení na klienta. Sondování, jako další technika, umožňuje hledání možností v daném problému. Pracovník si také ověřuje, zda lze problém vyřešit na co nejvyšší úrovni. Zajímá ho, zda by klientovi nemohl pomoci někdo z blízkých nebo příbuzných. Podněcování ze strany pracovníka slouží jako inspirace pro klienta. Pracovník může například navrhnout, aby rodina realizovala, co zatím pouze plánuje, a dodat jí tak odvahy. Vzpomínám si například na matku, která pečovala sama o čtyři děti a nikdy sama nejezдила autobusem ani vlakem. Největším omezením pro ni paradoxně nebyl její zrakový handicap, ale panický strach z neznalosti fungování této dopravy nebo z cizího prostředí, ve kterém se může ocitnout, pokud špatně vystoupí. Celkově se obávala sama sebe, že to nezvládne. Díky naší práci sebrala odvalu a zažila jedno ze svých „poprvé“, veřejnou dopravu od té doby využívá běžně.

Nehrajeme si, učíme se

Vedle základních technik, které používáme při práci v klientově domácím prostředí, se často inspirováme také specifickými technikami, kterými jsou modelové situace, hraní rolí, užití příběhů a příkladů a domácí úkoly. Modelové situace představují pro klienta určité chování, které si má osvojit. Pracovník učí na názorném příkladu, jak si má klient počínat například při vstupním pohovoru, jak jednat

Pro mnohé rodiny bylo stanování jejich „poprvé“.

s úředníky nebo jak má žádat partnera o pomoc s péčí o dítě. Hraní rolí je technikou, ve které na sebe jak pracovník, tak klient bere určitou roli. Často se nám stává, že má matka strach z rozhovoru s dětským lékařem, který byl na ni dříve hrubý. Zkouší si tedy tento rozhovor „nanečisto“ s pracovníkem, který hraje roli lékaře. Pracovník využívá reálný příběh klienta nebo na jiném příkladu vysvětluje, popisuje a zároveň klienta učí. Klient tak vidí, že nejen on, ale i druzí mají podobné problémy jako on a může se inspirovat návrhy jejich řešení.

Domácí úkoly

Realitou asistenční služby je bohužel i ta skutečnost, že se pracovníci setkávají s dospělými členy rodiny, kteří jsou negramotní. Asistentka tedy učí nejen školu povinné děti, ale i rodiče. Navzájem si pak pomáhají s domácími úkoly, které jim pracovníce zadává. Úspěšně zdolávání těchto úkolů pak členy rodiny stmeluje, mohou tak ukázat, že jsou schopni samostatné práce. Úkol dává rodině pocit zodpovědnosti a radost z pokořeného vrcholu.

Pravidelně také pracovníci realizují společné předvánoční setkání pro klienty této

služby. Jedním z úkolů je každoročně příprava vánočního cukroví pro všechny. Vzpomínám si na reakci jedné matky, které jsme s nadšením řekli, že má od nás k dispozici veškeré suroviny a vybavenou kuchyň a může začít péct. Reagovala slovy: „A to mám jako udělat sama cukroví a pro tolik lidí? Vždyť já nepeču ani doma!“ Nezbývalo než asistovat při výrobě cukroví od začátku až do konce. Maminky se učí pracovat s rozpisem receptu, vážením na vahách, zpracováním těsta až po

Pro některé první pohlazení koně.

samotné pečení, tedy i pracovat s jiným typem sporáku. V dalším roce se již ale samy hlásí o přípravu cukroví a hravě zvládají práci samostatně. Pochvalou jim pak je ocenění na společném setkání a pohled na spokojené mlsné jazýčky zúčastněných.

Každý má své limity

Aby pracovník mohl efektivně využít své dovednosti v konkrétní rodině, měl by nejprve zjistit její silné a slabé stránky a hranice, kterých je reálně dosáhnout, z toho pak při setkávání vychází. Naši pracovníci se zaměřují na několik oblastí, kde zjišťují možnosti daného klienta. Patří sem oblast kognitivní, kulturní, vzdělanostní, emoční, informační, sociální a fyzická. Při práci samozřejmě zohledňují také bariéry vycházející z prostředí, ve kterém klient žije. Každý člověk má také jiný potenciál k řešení problémů, který ho často brzdí, mnohdy ale také pohání kupředu. Pozitivem bývá, je-li klient emočně vyrovnaný, má dobré komunikační schopnosti, pevný manželský svazek, sociální podporu, rodičovské znalosti, zdraví a hlavně motivaci. V rodinách se často pracovníci setkávají i s limity finančními, proto jedním z našich dalších nejčastějších cílů je najít klientovi zaměstnání. I zde, v běžných denních záležitostech, kterými rodiny procházejí, se

setkáváme s jejich „poprvé“. Jako příklad mohu uvést paní Martu, které se ve svých čtyřiceti letech poprvé podařilo ve spolupráci s maminkou a úřadem práce sehnat práci. Jednalo se jen o pomocné práce, neboť paní Marta byla limitována svým základním vzděláním a neměla žádné pracovní návyky. Nutno však říci, že i přes zdravotní potíže, které jí v průběhu výkonu zaměstnání provázely, vydržela až do konce platnosti pracovní smlouvy. Sama přiznává, že se již nyní s opovržením dívá na lidi, kteří na zem odhazují odpadky, když ví, jakou námahu dá uklidit město. I když jí toto zaměstnání nepřineslo mnoho kladných změn ve finanční situaci, bylo velikým přínosem ke stanovení morálních hodnot nejen paní Marty, ale celé její rodiny.

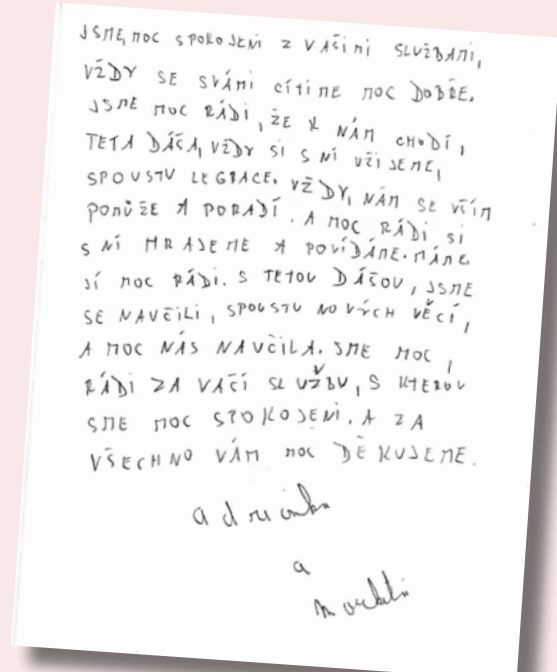
Asistenční službu pro rodiny s dětmi poskytuje rumburská Charita již od roku 2001, proto takovéhoto úsměvných a nezapomenutelných „poprvé“ má v pomyslném deníčku zapsáno pěknou řádku. Jistě mi dáte za pravdu, že reakce dětí jsou v žebříčku oblíbenosti na prvním místě a není tomu jinak ani u nás.

Soutěže rodin. Učíme se, jak má vypadat příprava do školy.

Je to již několik let, kdy jsme plánovali letní tábor pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin. A protože pracovníce asistenční služby dodržují zásadu hospodárnosti a efektivního využívání finančních a materiálních prostředků určených pro realizaci služby, naplánovaly dopravu na tábor na kolech. Netušily však, že děti v osmi letech neumějí jezdit na kole. Dnes s odstupem času mohu říci, že bylo bláznovství naučit je za tři dny jezdit na kole a připravit na patnáctikilometrovou trasu. Proto i toto „poprvé“ máme v živé paměti. Vše se podařilo, všechny děti úspěšně dorazily tam i zpět, a chlapec, který se svalil do koprův a strnul tvář v tvář dospělá a živě krávkou na to již dnes

společně s námi vzpomíná s úsměvem.

Pro čtenáře a toho, kdo nebyl přímým účastníkem, nejsou bezpochyby tyto zážitky tak úsměvné, nezapomenutelné a dech beroucí, ale pro pracovníce mají ještě další význam, a to, že fungují jako povzbuzení do další práce. Ano, jsou to chvíle, pro které stojí za to i takto náročnou práci dělat. Od klientů pracovníce neslychávají často, a dalo by se říci, že velmi zřídka, poděkování za to, co je naučily nebo s čím jim pomohly, a tak právě tato „poprvé“ jsou pro ně tak významná a důležitá.

Podrobné informace o sociálních službách Oblastní charity Rumburk najdete na www.charitarumburk.cz.

Připravila Martina Škodová, DiS., ředitelka Oblastní charity Rumburk
Kontakt: 412 384 744,
reditel@charitarumburk.cz

Foto: archiv OCH Rumburk

Hledání pokladu. Cílem akce bylo najít poklad ze všech pokladů nejcennější – zdraví. Rodiny si mohly vyzkoušet, jaké to je žít s postižením, např. na vozíku nebo se slepečkou holí.

Soutěží celá rodina.

Pozvánky

Otevřenými branami do Svatého roku milosrdenství

V úterý 8. prosince 2015 začíná mimořádný Svatý rok milosrdenství (Milosrdní jako Otec), který je na začátku spojen s otvíráním tzv. Svatých bran. Letos a počátkem roku 2016 toho můžete být poprvé účastní na čtyřech místech v naší diecézi:

Litoměřice, katedrála sv. Štěpána

13. prosince 2015 v 10.00 hodin

Liběšice u Žatce, poutní kostel sv. Martina a Navštívení Panny Marie

20. prosince 2015 v 10.00 hodin

Jablonec v Podještědí, bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy

na svátek Svaté Rodiny v neděli 27. prosince 2015 v 10.00 hodin

Bozkov, poutní kostel Navštívení Panny Marie

17. ledna 2016 v 10.00 hodin

Na těchto místech, obdařených odpustkovými dobrodiními, budou též k dispozici „misionářní milosrdenství“ s papežskými zpovědními pravomocemi.

Křesťanské Vánoce

Farnosti, sbory, církevní obce, řády a další křesťanská církevní společenství mají opět možnost prezentovat své adventní a vánoční programy prostřednictvím společných webových stránek www.krestanskevanoce.cz. Do projektu je zapojena katolická církev a křesťanské církve, jež jsou členy Ekumenické rady církví a umožní bezplatně návštěvu kostelů, modliteb a betlémů. Programy není třeba vytvářet nově pro tento účel, jde pouze o nabídku akcí, které běžně v tomto období ve farnosti probíhají – žehnání adventních věnců, roráty, adventní duchovní obnovy, možnost pro svátost smíření, mikulášské besídky, průvody světla, adventní koncerty, půlnoční bohoslužby, bohoslužby pro děti, živý betlém, vánoční besídky, štěpánská koleda, údaje o termínech otevření kostela pro návštěvu betlémů, vánoční koncerty, jesličkové pobožnosti, žehnání vína, obnova manželských slibů, děkonné bohoslužby na Silvestra, žehnání kadidla, zlata, vody a křídy, tříkrálová koleda, žehnání obydlí, přednášky, besedy apod.

Přihlašovat se můžete vyplněním elektronické přihlášky, kterou naleznete na www.krestanskevanoce.cz. Garantem duchovního rozměru programů je příslušný duchovní správce, jenž může administrací stránek pověřit kontaktní osobu. V případě jakýchkoliv dotazů se obračtejte na koordinátorku akce pro litoměřickou diecézi Ing. Kristýnu Solníčkovou, MBA (solnickova@dltm.cz).

Duchovní obnovy v Jiřetíně pod Jedlovou

Adventní duchovní obnova na téma „Život v církvi Kristově“ proběhne **3. – 6. 12.**, exercitátorem je biskupský vikář pro pastorační IClic. Mgr. Martin Davídek. Cena 1 320 Kč. Přihlášky do 30. 11.

Duchovní obnova na téma „Cestou...“ se bude konat **11. – 13. 12.**, exercitátorem je vojenský kaplan

Petr Šabaka. Cena 880 Kč. Přihlášky do 7. 12.

Penzion Kongregace Dcer Božské Lásky, www.volny.cz/kdbl/jiretin (ubytování: www.klasternipenzion.cz).

Kontakt: tel.: 412 379 350, mob.: 739 258 166, e-mail: kdbl.jiretin@volny.cz

Světové dny mládeže – Krakov 2016

Světové dny mládeže jsou mezinárodním setkáním, které je organizované katolickou církví, spojuje mladé lidi celého světa – katolíky, křesťany jiných vyznání a všechny lidi dobré vůle. Předsedá jim Svatý otec a slaví se každé tři roky. Setkání je určeno především pro mladé od 16 let. Účastníci, kteří se přihlásí do 30. dubna 2016, mají nárok na nižší cenu. Ta je dotovaná Českou biskupskou konferencí a celostátní sbírkou, která proběhne 6. března 2016 v kostelích.

20. – 25. července 2016 – Dny v diecézi Hnězdno

25. – 31. července 2016 – Světový den mládeže v Krakově

Přihláška: signaly.bluepro.cz/krakov/index.php

Informace: krakov2016.signaly.cz/1408/kontakt

Informace o programu setkání, o přihlašování se i o tom, jaký význam mají podobná setkání na rádiu Proglas: www.proglas.cz/detail-poradu/2015-11-06-16-00.html

Soutěž se signály.cz: Zdarma do Krakova za papežem (www.signaly.cz/soutez)

Více pozvánek na www.dltm.cz

Aktuální díře Mons. Jana Baxanta a P. Stanislava Příbyla CSSR najdete na www.dltm.cz

Soutěž

Zdarma do Krakova za papežem

Signály.cz spolu se Sekcí pro mládež ČBK a AKSM připravily několik soutěží, ve kterých můžete vyhrát návštěvu světového setkání mládeže s papežem Františkem v Krakově v roce 2016 zcela zdarma! Pro účast v soutěži je nutné být autorizovaným uživatelem www.signaly.cz

1. Poznej Polsko a světové dny mládeže

• Trvání: 2. 10. – 30. 11. 2015

• Témata otázek: Polsko a světové dny mládeže.

• Každý týden losování o menší ceny, na konci soutěže losování o 1 SDM zdarma!

2. Čteme Matoušovo Evangelium

• Trvání: 29. 11. – 9. 2. 2016 (první neděle adventní až úterý před Popeleční středou)

• Témata otázek: Evangelium podle Matouše.

• Každý týden otázky ze dvou jiných kapitol, otázky sestavil Ing. R. Pavel Větrovec, Th.D., S.S.L.

• Každý měsíc losování v každé diecézi o menší ceny, na konci soutěže losování v každé diecézi o 1 SDM zdarma!

3. Videosvědectví o SDM

• Trvání: duben–květen 2016

• Témata videí o stopáži do tří minut: Co mi dala účast na světovém dnu mládeže nebo proč jedu na světový den mládeže.

• Hlasovat o nejlepší videa budou i uživatelé signálů.

Losování o ceny v červnu 2016!

Více informací na www.signaly.cz/soutez

PŘEDPLATNÉ

Diecézní časopis Zdislava

• v roce 2015 vychází deset čísel

• cena 1 ks je 20 Kč

Časopis si můžete buď předplatit, nebo zakoupit přímo u vás ve farnosti.

Pokud nás kontaktujete, zašleme vám požadované číslo poštou.

Objednávky:

• písemně na adrese: Redakce Zdislava, Dómské náměstí 9, 412 88 Litoměřice

• e-mailem na zdislava@dltm.cz

• telefonicky na (+420) 416 707 535-6

PŘEDPLATNÉ

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické. **Adresa redakce:** Biskupství litoměřické – diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 9/9, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz).

Za obsah časopisu odpovídá P. Stanislav Příbyl (pribyl@dltm.cz). **Redakce:** Jana Michálová (michalkova@dltm.cz). **Grafická úprava:** Miroslav Zelenka.

Tisk: Tiskárna PRIMA, s. r. o. (zelenka@primatisk.net). **Objednávky a distribuci** zajišťuje Biskupství litoměřické (zdislava@dltm.cz), tel. (+420) 416 707 535-6

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků. Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042 © Biskupství litoměřické

Radost a skvělá nálada naplnily centrum Lovosic.

Fotogalerie na www.farnostlovsice.cz

Zaznívala svědectví – několik osob mluvilo o své víře v Boha, o vztahu s ním.

Při mši svaté koncebrovalo šest kněží – z Litoměřic, Bíliny, Libochovic, Ústí n. L., kněz Pawel z Polska a pater Roman.

Radost, tanec, víra...

Administrátor lovosické farnosti R.D. Roman Depa.

Lovosice navštívili mladí evangelizátoři z Polska

24. – 25. října 2015

K textu na straně 14 ■ Foto: Jaroslav Veselka

Mši svatou v kostele sv. Václava vedl biskup Jan Baxant.

Polská skupina pozvala všechny do Krakova na světové setkání mládeže.

Sv. Karel Boromejský

(4. listopadu, památka)

vitráž kostela
Nanebevzetí Panny Marie,
Krupka

St. Karl Borrom